

RP 62/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen och 34 § i lagen om utsläppshandel

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen och lagen om utsläppshandel ändras.

Syftet med propositionen är att göra de ändringar i nationell lagstiftning som bestämmelserna om visande av överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen i direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas förutsätter.

Enligt propositionen ska det nationella systemet dessutom utvidgas så att överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen också kan visas genom det nationella systemet.

Det föreslås att lagen om utsläppshandel ändras så att det i lagen tas in en bestämmelse om kraven på att visa nollutsläpp från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen. I propositionen preciseras dessutom sätten för rederier och luftfartygsoperatörer att påvisa hållbarhet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft senast den 5 augusti 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten.....	4
1.2.2 Beredningen av propositionen.....	4
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll.....	5
2.1 Direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas (gasmarknadsdirektivet).....	5
2.1.1 Allmänt	5
2.1.2 Definitioner.....	5
2.1.3 Certifiering av koldioxidsnåla bränslen.....	6
2.2 Den delegerade förordningen om koldioxidsnåla bränslen	7
3 Nuläge och bedömning av nuläget	8
3.1 Allmänt om hållbarhetskriterierna och om påvisande av hållbarhet	8
3.2 Lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen.....	9
3.2.1 Allmänna bestämmelser.....	9
3.2.2 Hållbarhetskriterierna och visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda	10
3.2.3 Kontrollörer	10
3.2.4 Tillsyn	10
3.3 Statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen	10
3.4 Lagen om utsläppshandel	11
3.5 Utnyttjande av det nationella hållbarhetssystemet vid påvisande av hållbarheten.....	11
3.6 Förhållandet mellan påvisande av hållbarheten och ursprungsgarantier	12
3.7 Återvunna kolbaserade bränslen.....	13
3.7.1 Allmänt	13
3.7.2 Definition av begreppet återvunna kolbaserade bränslen.....	13
3.7.3 Den delegerade förordningen om återvunna kolbaserade bränslen.....	13
3.8 Hur produktionen och användningen av koldioxidsnåla bränslen har utvecklats	14
3.8.1 Allmänt	14
3.8.2 Skyldigheter som rör flyg- och sjötransporter	14
3.8.3 Ramen för statligt stöd inom given för en ren industri.....	16
4 Förslagen och deras konsekvenser	16
4.1 De viktigaste förslagen	16
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	17
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	17
4.2.2 Konsekvenser för miljön.....	18
4.2.3 Konsekvenser för grundläggande och mänskliga rättigheter.....	18
4.2.4 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	18
5 Alternativa handlingsvägar.....	19
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	19
5.2 Metoder som planeras eller som har genomförts av andra medlemsstater	20
5.2.1 Estland	20

5.2.2 Sverige	20
5.2.3 Nederländerna	20
6 Remissvar	21
6.1 Allmänt	21
6.2 Hållbarhetslagen och koldioxidsnåla bränslen	21
6.3 Påvisande av hållbarhet i utsläppshandeln	22
7 Specialmotivering	22
7.1 Lag om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen	22
7.2 Lag om utsläppshandel	31
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	32
9 Ikraftträdande	33
10 Verkställighet och uppföljning	33
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	33
11.1 Allmänt	33
11.2 Ansvar för miljön	34
11.3 Egendomsskydd	35
LAGFÖRSLAG	37
1. Lag om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen	37
2. Lag om ändring av 34 § i lagen om utsläppshandel	43
BILAGA	45
PARALLELTEXTER	45
1. Lag om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen	45
2. Lag om ändring av 34 § i lagen om utsläppshandel	55
FÖRORDNINGSUTKAST	57
Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen	57

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Beredningen av propositionen har föranletts av en EU-rättsakt som förutsätter nationellt genomförande. Syftet med propositionen är att i fråga om kraven på koldioxidsnåla bränslen och visandet av överensstämmelse med kraven nationellt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv (EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG, nedan *gasmarknadsdirektivet*. Medlemsstaterna ska senast den 5 augusti 2026 sätta i kraft den lagstiftning som *gasmarknadsdirektivet* förutsätter.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten

Europeiska kommissionen lade den 15 december 2021 fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas (COM/2021/803 final). Kommissionen korrigerade sitt förslag och lade den 23 november 2022 fram en omarbetning av förslaget (COM/2021/803 final/2). Förslagets syfte var att underlätta införandet av förnybara och koldioxidsnåla gaser i energisystemet och möjliggöra en övergång från naturgas så att EU:s mål om klimatneutralitet 2050 kan uppnås. Enligt kommissionens förslag behöver kunderna för att kunna göra hållbara energival tillräcklig information om sin energiförbrukning och energins ursprung samt effektiva verktyg för att kunna delta på marknaden.

Statsrådets U-skrivelse ([U 18/2022 rd](#)) om direktivförslaget överlämnades till riksdagen den 17 februari 2022. Statsrådet förhöll sig i princip positivt till utvecklingen av den inre marknaden för gas och en närmare integration av den inre marknaden. Statsrådet ansåg dessutom att det är viktigt att främja ett koldioxidsnålt gassystem.

Gasmarknadsdirektivet antogs den 13 juni 2024 och publicerades i EU:s officiella tidning den 15 juli 2024. Gasmarknadsdirektivet trädde i kraft den 4 augusti 2024. Medlemsstaterna ska senast den 5 augusti 2026 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

1.2.2 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med Energimyndigheten.

Utkastet till regeringsproposition var på remiss mellan den 22 december 2025 och den 13 februari 2026.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i statsrådets offentliga tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskoden TEM049:00/2025.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas (gasmarknadsdirektivet)

2.1.1 Allmänt

I gasmarknadsdirektivet fastställs gemensamma regler för överföring, distribution, leverans och lagring av naturgas samt bestämmelser om konsumentskydd, i syfte att skapa en integrerad, konkurrensutsatt och transparent marknad för naturgas i unionen. I gasmarknadsdirektivet fastställs dessutom gemensamma regler för naturgassystemets övergång till ett integrerat system som bygger på förnybar gas och koldioxidsnål gas. I direktivet fastställs vidare gemensamma regler för transport, leverans och lagring av vätgas med hjälp av vätgassystemet. Direktivet innehåller regler om vätgassektorns organisation och funktion, tillträde till marknaden och de kriterier och förfaranden som ska tillämpas vid beviljande av tillstånd för vätgasnät, leverans och lagring av vätgas samt drift av vätgasnätet. Vidare innehåller gasmarknadsdirektivet termer som används i samband med koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas samt bestämmelser om certifiering av koldioxidsnåla bränslen, dvs. om visande av överensstämmelse med kraven.

Gasmarknadsdirektivet syftar till att underlätta en ökad användning av förnybar gas och koldioxidsnål gas och vätgas i energisystemet, möjliggöra en övergång från fossil gas och göra det möjligt för förnybar gas och koldioxidsnål gas och vätgas att spela en viktig roll för uppnåendet av unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitet senast 2050.

Arbets- och näringsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att bereda genomförandet av EU:s nya lagstiftning om gasmarknaden. Arbetsgruppens mandattid var den 17 februari–28 november 2025. Den 11 februari 2026 beslutade arbets- och näringsministeriet att förlänga arbetsgruppens mandattid till den 30 april 2026. Arbetsgruppen har till uppgift att bereda ett förslag till lagstiftning om genomförandet av EU:s gasmarknadspaket. Den ska i sitt arbete särskilt granska den vätgasmarknad som håller på att bildas och lagstiftning som beaktar dess särdrag utifrån målen i programmet för statsminister Petteri Orpos regering och statsrådets principbeslut om vätgas. Arbetsgruppen beaktar i sitt arbete också utvecklingen av en bredare europeisk vätgasmarknad med betoning på den finländska samhällsekonomins intressen och utvecklingen av Finlands vätgasekonomi.¹

Vid arbets- och näringsministeriet bereds dessutom en regeringsproposition om ändring av lagen om ursprungsgarantier för energi (1050/2021). Genom ändringslagen genomförs nationellt gasmarknadsdirektivets bestämmelser om anmälan om ursprunget för gas. I denna regeringsproposition behandlas gasmarknadsdirektivet därmed bara till den del som gäller bestämmelserna om visande av koldioxidsnåla bränslens överensstämmelse med kraven.

2.1.2 Definitioner

Till gasmarknadsdirektivet har fogats definitioner av begreppen koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas. Enligt artikel 2.13 i gasmarknadsdirektivet avses med koldioxidsnåla

¹ Arbets- och näringsministeriets beslut av den 17 februari 2025 om tillsättande av arbetsgruppen: Työryhmän asettaminen valmistelemaan EU:n uuden kaasumarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa (Tillsättande av arbetsgrupp med uppgift att bereda genomförandet av EU:s nya lagstiftning om gasmarknaden), TEM038:00/2023.

bränslen återvunna kolbaserade bränslen enligt definitionen i artikel 2.35 i direktiv (EU) 2018/2001, koldioxidsnål vätgas och syntetiska gasformiga bränslen och vätskeformiga bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas, vilka uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 procent jämfört med den fossila motsvarighet för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som anges i den metod som antagits enligt artikel 29a.3 i direktiv (EU) 2018/2001.

Enligt artikel 2.11 i gasmarknadsdirektivet avses med koldioxidsnål vätgas vätgas vars energiinnehåll hämtas från icke-förnybara källor och som uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 procent jämfört med den fossila motsvarighet för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som anges i den metod för att bedöma minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen som antagits enligt artikel 29a.3 i direktiv (EU) 2018/2001.

2.1.3 Certifiering av koldioxidsnåla bränslen

Certifiering av koldioxidsnåla bränslen har ett nära samband med certifiering av förnybara bränslen; regleringen om den sistnämnda baserar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *RED II-direktivet*. RED II-direktivet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652, nedan *RED III-direktivet* och dess konsoliderade version nedan *RED-direktivet*.

Enligt skäl 14 i gasmarknadsdirektivet bör certifieringen av koldioxidsnåla bränslen ske på ett sätt som är samstämmigt med certifieringen av förnybara bränslen. Det är därför lämpligt att i gasmarknadsdirektivet hänvisa till bestämmelserna om certifiering av förnybara bränslen i RED-direktivet och tillämpa dem analogt på certifiering av koldioxidsnåla bränslen. För att säkerställa att koldioxidsnåla bränslen minskar koldioxidutsläppen i samma omfattning som förnybara alternativ är det viktigt att de certifieras genom tillämpning av en liknande metod som bygger på en livscykelanalys av deras totala utsläpp av växthusgaser. Med tanke på att koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas inte är förnybara bränslen från certifieringsregleringens synpunkt kunde deras terminologi och certifiering inte tas in i tillämpningsområdet för RED-direktivet. Att de tas in i gasmarknadsdirektivet täpper därför till denna lucka.

Enligt artikel 9.1 i gasmarknadsdirektivet ska förnybar gas certifieras i enlighet med artiklarna 29, 29a och 30 i RED-direktivet och koldioxidsnåla bränslen certifieras i enlighet med artikel 9 i gasmarknadsdirektivet.

Enligt artikel 9.2 i gasmarknadsdirektivet ska medlemsstaterna för att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnål vätgas och koldioxidsnåla bränslen uppgår till minst 70 procent kräva att de ekonomiska aktörerna visar att det tröskelvärdet om 70 procent och de krav som fastställs genom den metod som anges i den delegerade förordning som kommissionen har antagit med stöd av artikel 9.5 har uppfyllts. För detta ändamål ska de ekonomiska aktörerna använda ett massbalanssystem i linje med artikel 30.1 och 30.2 i RED-direktivet. Enligt artikel 9.4 i gasmarknadsdirektivet ska dessa skyldigheter gälla oavsett om koldioxidsnåla bränslen produceras inom unionen eller importeras. Information om geografiskt ursprung och typ av bränsleåvara när det gäller koldioxidsnåla bränslen eller koldioxidsnål vätgas för respektive bränsleleverantör ska göras tillgänglig för

konsumenterna på systemansvarigas, operatörers, leverantörers eller berörda behöriga myndigheters webbplatser och ska uppdateras årligen.

Enligt artikel 9.3 i gasmarknadsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de ekonomiska aktörerna lämnar tillförlitlig information om efterlevnaden av tröskelvärdet för minskade växthusgasutsläpp på 70 procent och den metod för minskade växthusgasutsläpp som anges i kommissionens delegerade förordning, och att de ekonomiska aktörerna på begäran ger den berörda medlemsstaten tillgång till de uppgifter som använts för att tillhandahålla den informationen. Medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna inför en lämplig standard för oberoende granskning av den information som lämnas och att de lägger fram bevis på att detta har gjorts. Vid granskningen ska det kontrolleras att de system som de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägeri.

Enligt artikel 9.5 i gasmarknadsdirektivet ska kommissionen senast den 5 augusti 2025 anta delegerade akter för att komplettera gasmarknadsdirektivet genom att specificera metoden för att bedöma minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnäla bränslen. Den metoden ska säkerställa att kredit för utsläpp som undvikits inte ges för avskiljning av koldioxid från fossila energikällor för vilken en utsläppskredit redan erhållits enligt andra rättsliga bestämmelser och ska omfatta växthusgasutsläppens livscykel och ta hänsyn till indirekta utsläpp till följd av avledning av oelastiska insatsvaror. Den metoden ska vara förenlig med metoden för att bedöma minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung (nedan *RFNBO-bränslen*) och från återvunna kolbaserade bränslen, inbegripet behandlingen av utsläpp på grund av vätgasläckage, och ta hänsyn till metanutsläpp i tidigare led och faktiska nivåer för koldioxidavskiljning.

Enligt artikel 9.7 i gasmarknadsdirektivet får kommissionen anta beslut om erkännande av att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av koldioxidsnäla bränslen eller koldioxidsnål vätgas tillhandahåller korrekta uppgifter om minskade växthusgasutsläpp enligt denna artikel och är förenliga med den metod som fastställs i kommissionens delegerade förordning. I gasmarknadsdirektivet hänvisas till denna del till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 om regler för att verifiera hållbarhet och kriterier för minskade växthusgasutsläpp och kriterier för låg risk för indirekt ändring av markanvändning. Kommissionen ska anta sådana beslut endast om systemet i fråga uppfyller lämpliga normer för tillförlitlighet, transparens och oberoende revision i enlighet med kraven i kommissionens ovannämnda genomförandeförordning för certifiering av förnybara bränslen.

Enligt artikel 9.11 i gasmarknadsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att de berörda ekonomiska aktörerna i den unionsdatabas som inrättats enligt RED-direktivet, eller i de nationella databaser som är kopplade till den unionsdatabasen, för in information om utförda transaktioner och hållbarhetsegenskaper hos förnybar gas och koldioxidsnäla bränslen i linje med kraven för förnybara bränslen i artikel 31a i RED-direktivet.

2.2 Den delegerade förordningen om koldioxidsnäla bränslen

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 vad gäller specificering av en metod för bedömning av minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnäla bränslen, nedan *den delegerade förordningen (EU) 2025/2359*, som den 8 juli 2025 antagits med stöd av artikel 9.5 i gasmarknadsdirektivet, kompletterar gasmarknadsdirektivet genom att specificera en metod för fastställande av minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnäla bränslen. Den delegerade förordningen (EU) 2025/2359 trädde i kraft den 11 december 2025. I en bilaga till

den delegerade förordningen (EU) 2025/2359 föreskrivs i detalj om beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp från andra koldioxidsnåla bränslen än återvunna kolbaserade bränslen.

Återvunna kolbaserade bränslen, vilka omfattas av definitionen av begreppet koldioxidsnåla bränslen, ingår inte i tillämpningsområdet för den delegerade förordningen (EU) 2025/2359, eftersom en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen preciseras i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen, nedan *den delegerade förordningen (EU) 2023/1185*. Återvunna kolbaserade bränslen behandlas mer ingående i avsnitt 3.7.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Allmänt om hållbarhetskriterierna och om påvisande av hållbarhet

Med hållbarhetskriterier avses de krav på förnybara bränslen som ställs i hållbarhetslagen. Den regleringsram som gäller hållbarhetskriterierna och påvisande av hållbarheten baserar sig på RED-direktivet, som i fråga om hållbarhetskriterierna och påvisandet av hållbarhet har genomförts nationellt genom lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013, nedan *hållbarhetslagen*). Närmare bestämmelser om hållbarhetskriterierna och om påvisande av hållbarheten finns i statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (6/2021, nedan *hållbarhetsförordningen*). Med förnybara bränslen avses i hållbarhetslagen RFNBO-bränslen, biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.

Skyldigheten att påvisa hållbarheten hos förnybara bränslen härrör främst från annan lagstiftning eller från beslut om statsunderstöd. I hållbarhetslagen föreskrivs dessutom om en rätt för Försörjningsberedskapscentralen och verksamhetsutövare att påvisa hållbarheten. Försörjningsberedskapscentralen kan enligt hållbarhetslagen visa att de förnybara bränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt hållbarhetslagen. På motsvarande sätt kan en verksamhetsutövare som producerar RFNBO-bränslen och som levererar RFNBO-bränslen till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet visa att de RFNBO-bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna för dem. Med tanke på den författningstekniska överskådligheten hänvisas det i hållbarhetslagen till kraven på RFNBO-bränslen som hållbarhetskriterier, trots att kraven avviker från hållbarhetskriterierna för bränslen som framställts av biomassa.

Dessutom ska enligt artikel 18.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1789 om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av förordningarna (EU) nr 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 och (EU) 2022/869 samt beslut (EU) 2017/684, och om upphävande av förordning (EG) nr 715/2009, nedan *gasmarknadsförordningen*, nätanvändarna erhålla en rabatt på 100 procent av den kapacitetsbaserade tariffen från den systemansvariga för överföringssystem vid sammanlänkningspunkter mellan medlemsstater för förnybar gas och 75 procent för koldioxidsnål gas, efter att användaren har försett den berörda systemansvariga för överföringssystem med ett bevis på hållbarhet, på grundval av ett giltigt certifikat som erhållits för förnybar gas enligt artiklarna 29 och 30 i RED-direktivet och registrerats i unionens databas som avses i artikel 31a i det direktivet, och för koldioxidsnål gas på grundval av ett giltigt certifikat som erhållits enligt artikel 9 i gasmarknadsdirektivet.

Hållbarheten hos förnybara bränslen kan påvisas i enlighet med antingen Finlands nationella system eller ett sådant frivilligt nationellt eller internationellt system som kommissionen har erkänt. Den främsta skillnaden mellan det nationella systemet och de frivilliga system som kommissionen har erkänt är att hållbarhetsintyg som utfärdas via det nationella systemet inte godkänns i andra medlemsstater för påvisande av hållbarheten hos bränslen. Dessutom ska ekonomiska aktörer i det nationella systemet uppfylla den definition av begreppet verksamhetsutövare som anges i hållbarhetslagen för att ha rätt att ansöka om godkännande av sitt hållbarhetssystem hos Energimyndigheten.

Energimyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av hållbarhetslagen och sköter andra uppgifter som ankommer på myndigheten enligt hållbarhetslagen. Dessutom utövar Energimyndigheten tillsyn över certifieringsorgan för de frivilliga nationella och internationella system som Europeiska kommissionen har erkänt.

3.2 Lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

3.2.1 Allmänna bestämmelser

I 1 § i hållbarhetslagen sägs att lagen innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på förnybara bränslen och om hur överensstämelsen med kraven ska visas. För genomförande av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet behöver hållbarhetslagens tillämpningsområde utvidgas så att det omfattar också koldioxidsnåla bränslen. Avsikten är att de krav som ställs på förnybara bränslen och bestämmelserna om visande av överensstämmelse med kraven ska förbli oförändrade.

I 2 § i hållbarhetslagen föreskrivs om lagens samband med annan lagstiftning. Skyldigheten att påvisa hållbarheten hos förnybara bränslen härrör främst från annan lagstiftning eller från beslut om statsunderstöd. Det föreslås att 34 § i lagen om utsläppshandel (1270/2023) genom denna proposition ändras så att den överensstämmer med den uppdaterade EU-lagstiftningen. Därmed bör 2 § i hållbarhetslagen kompletteras i fråga om koldioxidsnåla bränslen i den mån det i lagen om utsläppshandel förutsätts att hållbarheten påvisas. Vidare bör tillämpningsområdet för det moment i paragrafen som gäller statsunderstöd breddas så att det omfattar också koldioxidsnåla bränslen.

I 2 b § i hållbarhetslagen föreskrivs om rätt att påvisa hållbarhet. Försörjningsberedskapscentralen kan visa att de förnybara bränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt hållbarhetslagen. Dessutom kan en verksamhetsutövare som producerar RFNBO-bränslen och som levererar RFNBO-bränslen till industrin visa att de RFNBO-bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt hållbarhetslagen. I och med att hållbarhetslagens tillämpningsområde utvidgas behöver paragrafen ändras så, att i den föreskrivs om en rätt för Försörjningsberedskapscentralen och för verksamhetsutövare som producerar koldioxidsnåla bränslen att visa också att hållbarhetskriterierna för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllda. Utifrån en diskussion med Försörjningsberedskapscentralen anser Försörjningsberedskapscentralen att ändringen är ändamålsenlig.

I 4 § i hållbarhetslagen föreskrivs om definitioner som används i hållbarhetslagen. Till paragrafen behöver fogas med gasmarknadsdirektivet förenliga definitioner av begreppen koldioxidsnåla bränslen och koldioxidsnål vätgas samt en med RED-direktivet förenlig definition av begreppet återvunna kolbaserade bränslen.

3.2.2 Hållbarhetskriterierna och visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda

I 5 § i hållbarhetslagen föreskrivs om tillämpning av hållbarhetskriterierna. Enligt huvudregeln ska förnybara bränslen uppfylla de hållbarhetskriterier som fastställts för dem, oberoende av om råvaran eller bränslet har producerats inom Europeiska unionen eller utanför den. I och med genomförandet av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet bör paragrafen kompletteras vad gäller koldioxidsnåla bränslen. På motsvarande sätt behöver 6 §, som innehåller krav på minskning av växthusgasutsläppen från förnybara bränslen, kompletteras genom att det till paragrafen fogas ett krav på minskning av växthusgasutsläppen från koldioxidsnåla bränslen.

I 12–25 § i hållbarhetslagen föreskrivs om visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda enligt både det nationella systemet och ett frivilligt nationellt eller internationellt system som kommissionen har godkänt. I och med genomförandet av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet bör bestämmelserna i nämnda paragrafer breddas så att de i tillämpliga delar lämpar sig också för visande av att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt. I fråga om 34 § i lagen om utsläppshandel beskrivs påvisandet av hållbarhet nedan i avsnitt 3.4.

3.2.3 Kontrollörer

I 26–30 § i hållbarhetslagen finns bestämmelser om kontrollörer. I artikel 9.3 i gasmarknadsdirektivet förutsätts att medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna inför en lämplig standard för oberoende granskning av den information som lämnas och att de lägger fram bevis på att detta har gjorts. Vid granskningen ska det kontrolleras att de system som de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägeri. Till denna del uppfyller bestämmelserna i hållbarhetslagen redan gasmarknadsdirektivets krav på certifiering av koldioxidsnåla bränslen, vilket innebär att ändringar av de nämnda paragraferna inte krävs.

3.2.4 Tillsyn

I 31–37 a § i hållbarhetslagen föreskrivs om tillsyn. I och med genomförandet av gasmarknadsdirektivet behöver 31 § om en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna, 34 § om Energimyndighetens inspektionsrätt och 37 a § om införande av uppgifter i databasen kompletteras beträffande koldioxidsnåla bränslen. Till övriga delar motsvarar bestämmelserna gasmarknadsdirektivets krav i fråga om certifiering av koldioxidsnåla bränslen, och därmed föreslås inte ändringar i 32–33 eller 35–37 §.

3.3 Statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

I hållbarhetsförordningen finns närmare bestämmelser om hållbarhetskriterierna för förnybara bränslen och om påvisande av hållbarheten. I 3 § i hållbarhetsförordningen föreskrivs om beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp. Till denna del hänvisas det i förordningen till bilagor till RED-direktivet samt till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185. I förordningens 4 § föreskrivs om minimiuppgifterna i det hållbarhetsintyg som utfärdas av en verksamhetsutövare.

I 5 § i hållbarhetsförordningen föreskrivs om uppgifterna som verksamhetsutövaren ska ange i rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Bland dem ingår minskningen av växthusgasutsläppen från ett parti med förnybart bränsle, om minskning av växthusgasutsläpp tillämpas på partiet med bränsle eller på råvaran. I 6 § i hållbarhetsförordningen finns mer detaljerad reglering om massbalansen. I förordningens 7 § föreskrivs om de varaktiga förändringar som verksamhetsutövaren utan dröjsmål ska anmäla till Energimyndigheten. Dessa

är införandet av nya råvaror och förnybara bränslen i hållbarhetssystemet, varaktiga och väsentliga ändringar i förfarandena för beräkning av växthusgasutsläpp eller av minskningen av växthusgasutsläpp, varaktiga och väsentliga förändringar i massbalansen samt andra varaktiga och väsentliga förändringar i förutsättningarna för godkännande av hållbarhetssystemet. I 8 § i hållbarhetsförordningen finns mer detaljerad reglering om kontrollörens kompetensområde. Genomförandet av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet och införlivandet av koldioxidsnåla bränslen med det nationella systemet medför att hållbarhetsförordningen behöver ändras.

3.4 Lagen om utsläppshandel

I 34 § i lagen om utsläppshandel föreskrivs om påvisande av hållbarhet. I 3 mom. förutsätts att om en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport uppger noll som emissionsfaktor för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som framställs med användning av väte från förnybara källor, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i hållbarhetslagen. Luftfartygsoperatören ska visa detta i enlighet med hållbarhetslagen. Bestämmelser om bränslen med nollutsläpp och om påvisande av hållbarhet finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012, nedan *MRR-förordningen*. Med bränslen med emissionsfaktor noll avses enligt MRR-förordningen biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen, syntetiska koldioxidsnåla bränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller återvunna kolbaserade bränslen eller fraktioner av blandade bränslen eller material som överensstämmer med kriterierna i artikel 38.5, 39a.3 eller 39a.4 i MRR-förordningen. MRR-förordningen innehåller därmed nu för tiden också bestämmelser om flygbränslen med nollutsläpp.

Bestämmelser om bränslen med nollutsläpp och om emissionsfaktorer för koldioxid för sjötransport finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/757 om övervakning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter och om ändring av direktiv 2009/16/EG, nedan *MRV-förordningen*. I del C punkt 1.2 i bilaga II till MRV-förordningen sägs det att om ett företag använder RFNBO-bränslen, återvunnet kolbaserat bränsle eller syntetiskt koldioxidsnålt bränsle ska emissionsfaktorn för koldioxid bestämmas i enlighet med MRR-förordningen.

Med anledning av att MRR-förordningen och MRV-förordningen har ändrats bör 34 § 3 mom. i lagen om utsläppshandel uppdateras så att det motsvarar gällande reglering i MRR-förordningen och MRV-förordningen. Nationellt tillämpas hållbarhetslagen vid påvisande av hållbarhet.

I praktiken kan en verksamhetsutövare som avses i lagen om utsläppshandel påvisa hållbarheten hos ett bränsle i enlighet med 3 kap. i hållbarhetslagen genom verksamhetsutövares hållbarhetssystem eller genom ett frivilligt system som kommissionen har erkänt eller genom hållbarhetsintyg som en bränsleleverantör har utfärdat och med hjälp av vilka ett hållbart bränsle kan överföras från ett hållbarhetssystem till ett annat. Hållbarhetsintyget ska ha utfärdats i enlighet med ett hållbarhetssystem som godkänts av Energimyndigheten eller ett frivilligt system som godkänts av kommissionen. Avsikten är att göra det möjligt för rederier och luftfartygsoperatörer att påvisa hållbarheten genom hållbarhetsintyg.

3.5 Utnyttjande av det nationella hållbarhetssystemet vid påvisande av hållbarheten

Finland har inrättat ett nationellt hållbarhetssystem som varit i bruk sedan 2013. Det nationella systemet omfattar för närvarande biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och

RFNBO-bränslen. I och med gasmarknadsdirektivet är det möjligt att komplettera det nationella systemet också med koldioxidsnåla bränslen.

Finland har inte anmält sitt nationella system till kommissionen, och därför duger de certifieringar eller hållbarhetsintyg som beviljats via systemet inte för att i andra medlemsstater påvisa bränslens hållbarhet. Dessutom förutsätter FuelEU Maritime-förordningen i fråga om sjötransporter att bränslena ska vara certifierade genom ett av de frivilliga nationella eller internationella system som kommissionen har erkänt för att kunna beaktas vid beräkning av växthusgasintensiteten från energianvändning ombord på ett fartyg.

De verksamhetsutövare som omfattas av det nationella systemet hör för närvarande huvudsakligen till följande kategorier: anläggningar inom utsläppshandeln, framställare och distributörer av biodrivmedel och biogas för transport, verksamhetsutövare som fått statsunderstöd samt anläggningar som utnyttjar biogas vid värmeproduktion. Hittills har Energimyndigheten inte godkänt några hållbarhetssystem som gäller RFNBO-bränslen.

RED III-direktivet preciserade de krav som gäller kontroll och som ska iakttas också i det nationella systemet. I både RED-direktivet och gasmarknadsdirektivet hänvisas det till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 om regler för att verifiera hållbarhet och kriterier för minskade växthusgasutsläpp och kriterier för låg risk för indirekt ändring av markanvändning. Genomförandeförordningen innehåller bestämmelser om definitionen av ekonomisk aktör, om styrningen av frivilliga system och om revisionsprocessen samt särskilda bestämmelser för genomförandet av massbalanssystemet och unionsdatabasen. Merparten av bestämmelserna i genomförandeförordningen riktar sig uttryckligen till de frivilliga system som kommissionen har erkänt. Kommissionen har börjat bereda en ändring av genomförandeförordningen. För tillfället är det oklart hur och till vilka delar genomförandeförordningen och den ändring av den som är under beredning inverkar på det nationella systemet, kontrollen och den myndighet som utövar tillsyn.

3.6 Förhållandet mellan påvisande av hållbarheten och ursprungsgarantier

Regleringen om hållbarhetskriterierna och påvisande av hållbarheten är en författningshelhet som är fristående från regleringen om ursprungsgarantier. En ursprungsgaranti är ett elektroniskt dokument som utgör bevis för att en viss andel eller mängd energi har producerats med förnybara energikällor, kärnkraft eller högeffektiv kraftvärme eller av spillvärme eller spillkyla. Avsikten med systemet med ursprungsgarantier är att förbättra slutförbrukarnas möjligheter att tillförlitligt välja produktionssätt för den el de förbrukar. Beviljandet av ursprungsgarantier förutsätter inte att energin uppfyller de hållbarhetskriterier för det förnybara bränslet i fråga som föreskrivs i hållbarhetslagen.

Enligt lagen om ursprungsgarantier för energi (1050/2021), nedan *lagen om ursprungsgarantier*, ska t.ex. en gasförsäljare som säljer förnybar gas till gasförbrukare certifiera ursprunget för den sålda gasen genom att annullera ursprungsgarantier. För fullgörande av certifieringsskyldigheten räcker det enligt lagen om ursprungsgarantier att ursprungsgarantierna för den förnybara el som har använts för att producera den syntetiska gasen har annullerats. När ursprungsgarantierna har annullerats kan gasen säljas som förnybar. I praktiken är det alltså möjligt att gasen inte är förnybar på det sätt som avses i lagen om ursprungsgarantier, men om gasen inte uppfyller hållbarhetskriterierna i hållbarhetslagen eller om uppfyllandet av hållbarhetskriterierna inte visas i enlighet med hållbarhetslagen är gasen ändå inte ett hållbart förnybart bränsle i den bemärkelse som avses i hållbarhetslagen. Då kan gasen inte räknas in t.ex. i de skyldigheter som gäller förnybara drivmedel för transport enligt

lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007, nedan *lagen om distributionsskyldighet*).

3.7 Återvunna kolbaserade bränslen

3.7.1 Allmänt

En definition av begreppet återvunna kolbaserade bränslen, en underkategori av koldioxidsnåla bränslen, samt bestämmelser om mål och visande av överensstämmelse med kraven finns i RED-direktivet. Att återvunna kolbaserade bränslen tagits in i RED-direktivet motiveras i skäl 89 i RED II-direktivet med att främjandet av återvunna kolbaserade bränslen kan bidra till de politiska mål som gäller energidiversifiering och minskade koldioxidutsläpp inom transportsektorn om dessa bränslen uppfyller det lämpliga minimikravet för minskning av växthusgasutsläpp. Därför bör dessa bränslen inkluderas i bränsleleverantörernas skyldighet, samtidigt som medlemsstaterna ges möjligheten att inte beakta dessa bränslen med avseende på skyldigheten om de inte önskar göra det. I skäl 89 i RED II-direktivet konstateras ytterligare att eftersom återvunna kolbaserade bränslen inte är förnybara bör de inte tillgodoräknas när det gäller uppfyllandet av det övergripande unionsmålet för energi från förnybara energikällor.

Enligt artikel 25 i RED-direktivet får medlemsstaterna beakta återvunna kolbaserade bränslen vid beräkningen av det allmänna målet för transportsektorn. Enligt artikel 29a i RED-direktivet får energi från återvunna kolbaserade bränslen tillgodoräknas när det gäller de mål som avses i artikel 25.1 första stycket a endast om minskningen av växthusgasutsläppen genom användning av dessa bränslen är minst 70 procent.

Inkluderande av återvunna kolbaserade bränslen i hållbarhetslagen övervägdes i samband med genomförandet av RED III-direktivet. Finland beslutade att inte inkludera dem i distributionsskyldigheten inom transportsektorn. Detta ansågs ha talat för att återvunna kolbaserade bränslen inte heller togs in i hållbarhetslagens tillämpningsområde. I samband med genomförandet ansågs att till den del en verksamhetsutövare skulle vilja utnyttja återvunna kolbaserade bränslen för att nå sina mål, skulle deras hållbarhet kunna visas genom frivilliga system som kommissionen har erkänt. Nationella mål har fortfarande inte ställts upp i fråga om återvunna kolbaserade bränslen.

3.7.2 Definition av begreppet återvunna kolbaserade bränslen

Med återvunna kolbaserade bränslen avses enligt artikel 2.35 i RED-direktivet flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning i enlighet med artikel 4 i direktiv 2008/98/EG eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar.

3.7.3 Den delegerade förordningen om återvunna kolbaserade bränslen

I kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 fastställs ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen. I den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 specificeras dessutom en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen. Den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 trädde i kraft den 10 juli 2023.

Enligt den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 ska minskningen av växthusgasutsläppen genom användning av återvunna kolbaserade bränslen vara minst 70 procent. I en bilaga till den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 föreskrivs i detalj om bestämmande av minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och fastställs att för alla förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbaserade bränslen ska jämförelsevärdet för de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten vara 94 g CO₂eq/MJ.

Tillämpningsområdet för den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 gäller fortfarande endast förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung, fastän den definition av RFNBO-bränslen som ingår i RED-direktivet har breddats så att den omfattar också andra sektorer. Enligt uppgifter som kommissionen har gett tidigare är det meningen att den delegerade förordningen ska uppdateras så att i den beaktas att tillämpningsområdet för RED-direktivet har utvidgats i fråga om RFNBO-bränslen. Energimyndigheten har i RFNBO-anvisningen för verksamhetsutövare, som uppdaterats den 13 oktober 2025 (diarienummer 3361/070002/2025), dragit upp som riktlinje för nationella hållbarhetssystem att tills den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 har uppdaterats ska i fråga om alla RFNBO-bränslen vid beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp tillämpas den metod som anges i den delegerade förordningen, oberoende av inom vilka sektorer de används.

3.8 Hur produktionen och användningen av koldioxidsnåla bränslen har utvecklats

3.8.1 Allmänt

Vätgas används i Finland nu för tiden i huvudsak vid oljeförädling samt inom den kemiska industrins processer och i gruvindustrin. Största delen av vätgasen framställs för närvarande ur fossil naturgas. Finlands första produktionsanläggning i industriell storleksklass för RFNBO-bränslen inledde sin verksamhet i början av 2025. Flera andra RFNBO-projekt är dessutom under arbete. Investeringsbeslut gällande projekt som rör produktion av koldioxidsnåla bränslen, däribland återvunna kolbaserade bränslen, har ännu inte fattats, men man kan anta att det i åtminstone en del av de RFNBO-projekt som planeras eventuellt kommer att produceras både RFNBO-bränslen och koldioxidsnåla bränslen.

3.8.2 Skyldigheter som rör flyg- och sjötransporter

Särskilda nationella mål har inte ställts upp för koldioxidsnåla bränslen, men sådana bränslen kan användas för att fullgöra skyldigheter som EU har ställt upp i fråga om flyg- och sjötransporter. Bestämmelser om ibruktagande och leverans av hållbara flygbränslen finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (ReFuelEU Aviation), nedan *ReFuelEU Aviation-förordningen*. I ReFuelEU Aviation-förordningen föreskrivs om andelar av hållbara flygbränslen som ska vara tillgängliga på unionsflygplatserna. Enligt ReFuelEU Aviation-förordningen ska flygbränsleleverantörer säkerställa att allt flygbränsle som tillhandahålls luftfartygsoperatörer vid varje unionsflygplats innehåller hållbart flygbränsle. ReFuelEU Aviation-förordningen är tillämplig på flygplatser där passagerartrafiken överstiger 800 000 passagerare per år eller godstrafiken överstiger 100 000 ton.

En definition av begreppet flygbränsleleverantör samt det påföljdssystem som förutsätts i förordningen har nationellt införlivats med lagen om distributionsskyldighet. Enligt lagen om distributionsskyldighet avses med flygbränsleleverantör den som har äganderätten till flygbränsle eller vätgas för luftfart innan flygbränslet eller vätgasen överläts till ett luftfartyg på en unionsflygplats. Skyldigheten att påvisa flygbränslets hållbarhet grundar sig på ReFuelEU

Aviation-förordningen. I Finland ska flygbränsleleverantörer påvisa hållbarheten hos flygbränslen i enlighet med antingen Finlands nationella system eller ett sådant frivilligt nationellt eller internationellt system som kommissionen har erkänt.

Minimiandelarna hållbara flygbränslen stiger gradvis från och med 2025 med fem års mellanrum fram till 2050. Andelen hållbara flygbränslen ska utgöra 2 procent 2025, 6 procent 2030, 20 procent 2035, 34 procent 2040, 42 procent 2045 och 70 procent 2050. Dessutom har för förnybara syntetiska flygbränslen fastställts en delskyldighet inom ramen för de hållbara flygbränslena. Andelen syntetiska flygbränslen ska utgöra 5 procent 2035, 10 procent 2040, 15 procent 2045 och 35 procent 2050. Investeringsbeslut gällande produktion av syntetiska flygbränslen har dock ännu inte fattats i Europa. En flexibilitetsmekanism i ReFuelEU Aviation-förordningen gör det möjligt att avvika från den skyldighet som gäller minimiandelar hållbart flygbränsle fram till utgången av 2034, så att flygbränsleleverantören kan tillhandahålla minimiandelar av flygbränsle som ett viktat genomsnitt för allt flygbränsle som leverantören levererat på unionsflygplatser.

Hållbara flygbränslen som avses i ReFuelEU Aviation-förordningen är syntetiska flygbränslen, dvs. RFNBO-bränslen som påvisats vara hållbara, biodrivmedel för flyg samt återvunna kolbaserade flygbränslen. Definitionerna av dessa bränslen och de tillåtna råvarorna har i huvudsak länkats till RED-direktivets bestämmelser om hållbarhet och certifiering.

De skyldigheter i fråga om hållbara flygbränslen och syntetiska flygbränslen som följer av ReFuelEU Aviation-förordningen anses vara uppfyllda också om minimiandelarna uppnås med användning av förnybar RFNBO-vätgas för luftfart eller koldioxidsnåla flygbränslen. Med koldioxidsnåla flygbränslen avses flygbränslen av icke-biologiskt ursprung, vars energiinnehåll härrör från icke-fossil koldioxidsnål vätgas, som uppfyller tröskelvärdet för minskade livscykelutsläpp på 70 procent och är förenliga med metoden för att bedöma sådana minskningar av livscykelutsläpp. Dessutom avses med koldioxidsnåla flygbränslen vätgas för användning i luftfartyg, vars energiinnehåll härrör från icke-fossila, icke-förnybara källor, som uppfyller tröskelvärdet för minskade livscykelutsläpp på 70 procent och är förenlig med metoden för att bedöma sådana minskningar av livscykelutsläpp.

Bestämmelser om utsläppsminskningsskyldigheterna för sjötransporter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1805 om användning av förnybara och koldioxidsnåla bränslen för sjötransport och om ändring av direktiv 2009/16/EG (nedan *FuelEU Maritime-förordningen*). I FuelEU Maritime-förordningen föreskrivs om ett stegvis sjunkande gränsvärde för växthusgasintensiteten från ett fartygs energianvändning ombord. Den årliga genomsnittliga växthusgasintensiteten från ett fartygs energianvändning ombord under en rapporteringsperiod får inte överskrida det gränsvärde som beräknas genom att referensvärdet på 91,16 gram koldioxidekvivalenter per MJ minskas med en i förordningen angiven procentsats som stiger från 2 procent 2025 till 80 procent 2050. Enligt FuelEU Maritime-förordningen ska bränslena vara certifierade enligt frivilliga nationella eller internationella system som kommissionen har erkänt för att kunna beaktas vid beräkning av växthusgasintensiteten från energianvändning ombord på ett fartyg. Skyldigheten i fråga om växthusgasintensiteten gäller enligt förordningen fartygsägaren eller någon annan organisation eller person, som har övertagit fartygsägarens ansvar för fartygets drift och har gått med på att överta alla skyldigheter och allt ansvar som följer av de internationella organisationsreglerna för säker drift av fartyg och för förhindrande av förorening.

Dessutom har kommissionen den 5 november 2025 godkänt ett meddelande om en investeringsplan för hållbara transporter, där ett bärande element är en färdplan för att snabbt påskynda energiomställningen inom luftfarts- och sjöfartssektorerna. Meddelandet tar fasta

särskilt på förnybara och koldioxidsnåla bränslen för sjö- och luftfart. För deras del föreslår kommissionen åtgärder i syfte att öka investeringarna på både kort och lång sikt.

3.8.3 Ramen för statligt stöd inom given för en ren industri

Kommissionen godkände den 25 juni 2025 en ny ram för statligt stöd som kompletterar given för en ren industri. I ramen för statligt stöd inom given för en ren industri fastställs de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att EU-länderna ska få bevilja stöd till investeringar. Ramen för statligt stöd möjliggör åtgärder genom vilka stöd under vissa förutsättningar beviljas för bl.a. investeringar i produktion av koldioxidsnåla bränslen. Ramen för statligt stöd möjliggör dessutom i fortsättningen att andelen koldioxidsnåla bränslen i stödberättigande RFNBO-projekt inte överstiger 20 procent av den totala produktionen, medan det hittills har krävts att den totala produktionen i stödberättigande RFNBO-projekt består av enbart RFNBO-bränslen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Propositionens huvudsakliga syfte är att i hållbarhetslagen göra de ändringar som det nationella genomförandet av bestämmelserna om visande av överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen i gasmarknadsdirektivet förutsätter. Propositionen syftar till att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnåla bränslen uppgår till minst 70 procent och att de krav som fastställs genom den metod som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 har uppfyllts.

I propositionen föreslås att hållbarhetslagens tillämpningsområde utvidgas så att det omfattar också koldioxidsnåla bränslen. Vidare utvidgas genom propositionen det nationella systemet så att det genom det blir möjligt att visa också överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen, alltså att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt. Det föreslås att verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer enligt den föreslagna 34 § i lagen om utsläppshandel samt koldioxidsnåla bränslen som omfattas av ett beslut om statsunderstöd ska bli skyldiga att visa att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt. Dessutom föreslås en rätt för Försörjningsberedskapscentralen samt för verksamhetsutövare som producerar koldioxidsnåla bränslen och som levererar koldioxidsnåla bränslen för transportändamål eller till industrin att visa att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt. Också en verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen i samma produktionsanläggning och på vilken lagen tillämpas med avseende på någotdera bränslet föreslås ha rätt att visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen oberoende av till vilken sektor verksamhetsutövaren levererar dessa bränslen. Det är meningen att samma förfarande ska kunna tillämpas också i fråga om rederier och luftfartygsoperatörer.

Det föreslås att 34 § i lagen om utsläppshandel ändras så att det i lagen med anledning av att MRR-förordningen och MRV-förordningen har ändrats tas in krav på att visa nollutsläpp från RFNBO-bränslen och koldioxidsnåla bränslen. Vidare preciseras de sätt på vilka rederier och luftfartygsoperatören kan påvisa hållbarheten.

Hållbarhetskriterierna för förnybara bränslen och bestämmelserna om visande av överensstämmelse med hållbarhetskriterierna föreslås förbli oförändrade i hållbarhetslagen och hållbarhetsförordningen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

I och med genomförandet av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet förutsätts det att vissa verksamhetsutövare som omfattas av hållbarhetslagens tillämpningsområde påvisar hållbarheten hos koldioxidsnåla bränslen. De föreslagna ändringarnas viktigaste konsekvenser för företag hänför sig till de kostnadseffekter och den administrativa börda som utvidgningen av hållbarhetslagens tillämpningsområde orsakar.

I och med att det möjliggörs att koldioxidsnåla bränslens överensstämmelse med kraven visas genom det nationella systemet ökar antalet verksamhetsutövare som omfattas av lagens tillämpningsområde. Tills vidare finns det ingen exakt uppskattning av hur många verksamhetsutövare som vill utnyttja det nationella systemet för att visa koldioxidsnåla bränslens överensstämmelse med kraven. I fråga om verksamhetsutövare som planerar produktion av RFNBO-bränslen kan man vänta sig att verksamhetsutövare som har för avsikt att utnyttja det nationella systemet kommer att använda samma system också för att påvisa hållbarheten hos koldioxidsnåla bränslen. I internationell verksamhet är det dock ändamålsenligare att utnyttja frivilliga system som kommissionen har erkänt, eftersom hållbarhetsintyg som utfärdats i enlighet med det nationella systemet inte godkänns i andra medlemsstater. Dessutom ska bränslen för sjötransport vara certifierade enligt frivilliga nationella eller internationella system som kommissionen har erkänt för att kunna beaktas vid beräkning av den i FuelEU Maritime-förordningen angivna växthusgasintensiteten från energianvändning ombord på ett fartyg.

Oberoende av om det nationella systemet eller frivilliga system som kommissionen har erkänt utnyttjas orsakas verksamhetsutövarna direkta ekonomiska kostnader för interna processer som införandet av hållbarhetssystemet medför, t.ex. kostnader för att organisera och dokumentera förfaranden som ingår i systemet. I vissa fall kan dessa processer förutsätta köp av konsulttjänster. Dessutom uppkommer direkta kostnader i och med beslutsavgifter som hör ihop med hållbarhetssystemet samt kostnader som anknyter till kontrollen.

I detta skede finns inga uppgifter om vilket priset i det nationella systemet kommer att vara för beslut om godkännande av verksamhetsutövarns hållbarhetssystem genom vilka koldioxidsnåla bränslens överensstämmelse med kraven visas. Energimyndighetens priser för beslut bestäms enligt kostnadsmotsvarigheten. Priset för beslut om godkännande antas ligga nära priset för ett snävt hållbarhetssystem.

Kontrollkostnader föranleds av anskaffning av det utlåtande av en kontrollör som hänför sig till ansökan om godkännande samt av årliga kontroller av att hållbarhetssystemet iakttas. Dessutom förutsätter eventuella ändringsansökningar ett utlåtande av en kontrollör, om det är fråga om mer än ringa ändringar. Kostnaderna för kontroll motsvarar priset på konsultarbete.

Om de verksamhetsutövare som söker sig till hållbarhetssystemet behöver i genomsnitt cirka 120 timmar för åtgärderna i anslutning till inlämnandet av ansökan, är den administrativa kostnaden enligt arbets- och näringsministeriets räknare för regleringsbördan cirka 13 500 euro per verksamhetsutövare, inklusive kontrollkostnaderna och beslutsavgifterna. Den årligen återkommande kostnaden för hållbarhetsrapporteringen uppskattas vara 6 800–7 800 euro per företag.

Vidare ökar den rapportering som verksamhetsutövarna förutsätts sköta, och de praktiska åtgärder som är förknippade med den, genom att tillämpningsområdet för kommissionens

databas utvidgas till koldioxidsnäla bränslen. Rapporteringsskyldigheten förutsätter för det första att verksamhetsutövarna sätter sig in i funktionerna i kommissionens databas och kan föra in nödvändig information i databasen i rätt tid.

4.2.2 Konsekvenser för miljön

Syftet med certifieringsbestämmelserna i gasmarknadsdirektivet är att säkerställa att minskningarna av växthusgasutsläppen från användning av koldioxidsnäla vätgas och koldioxidsnäla bränslen är minst 70 procent jämfört med den fossila motsvarigheten. Kravet att utsläppsminskningen ska vara minst 70 procent tillämpas oavsett råvaran för den koldioxidsnäla vätgasen eller de koldioxidsnäla bränslena. Framställningen av koldioxidsnäla vätgas och koldioxidsnäla bränslen från el förutsätter att utsläppsnål el används. Om koldioxidsnäla vätgas och koldioxidsnäla bränslen framställs från naturgas förutsätter uppnåendet av en utsläppsminskning på 70 procent att den koldioxid som uppkommer i processen tas till vara och lagras varaktigt eller utnyttjas så att koldioxiden är permanent kemiskt bunden i produkten. Därmed kan ersättande av fossila bränslen med koldioxidsnäla bränslen bidra till att klimatmålen uppnås, särskilt på kort och medellång sikt, när förnybara RFNBO-bränslen ännu inte finns att tillgå i stor skala kostnadseffektivt.

Varken propositionen eller den gällande nationella lagstiftningen ställer upp särskilda nationella mål för koldioxidsnäla bränslen, men sådana bränslen kan användas för att fullgöra skyldigheter som EU har fastställt i fråga om flyg- och sjötransporter. Propositionen har inga konsekvenser för de mål som har ställts upp för förnybara bränslen. Propositionen syftar till att säkerställa minskade växthusgasutsläpp från koldioxidsnäla vätgas och koldioxidsnäla bränslen.

4.2.3 Konsekvenser för grundläggande och mänskliga rättigheter

Propositionen bedöms inte försämra tillgodoseendet av de grundläggande och mänskliga rättigheterna.

4.2.4 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Energimyndighetens uppgifter omfattar anvisningar till verksamhetsutövare och kontrollörer, handläggning av ansökningar och utredningar som grundar sig på dem samt tillsyn och kontroller.

Utsträckningen av hållbarhetslagstiftningen till nya verksamhetsutövare ökar Energimyndighetens arbetsbörda med uppskattningsvis ett ordinarie årsverke (80 000 euro), utgående från den faktiska arbetsmängd som hänför sig till RFNBO-bränslen. Arbetsmängden antas emellertid sjunka på lång sikt till uppskattningsvis ett halvt årsverke (40 000 euro). Arbetsmängden ökar på grund av utarbetandet av anvisningar om koldioxidsnäla bränslen samt rådgivningen till nya verksamhetsutövare och handläggningen av beslut om godkännande och ändring av hållbarhetssystem. Handläggningen av beslut om godkännande och ändring täcks genom beslutsavgifter.

Regeringen fastslog den 6 februari 2024 i finanspolitiska ministerutskottet att statliga organisationer ska säkerställa att de nya skyldigheter som följer av EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen i regel fullgörs inom ramen för de nuvarande anslagen. Beslut om eventuella tilläggsanslag fattas som en del av budgetpropositionen eller planen för de offentliga finanserna.

Kontrollörerna utför myndighetsuppgifter när de verifierar hållbarhetssystemen för bränslen. I fortsättningen ska kontrollören ha möjlighet att också verifiera att hållbarhetskriterierna för koldioxidsnåla bränslen uppfylls. Detta förutsätter dock visande av kompetens och ändring av beslutet om godkännande av kontrollören. Ändring av beslutet om godkännande av en kontrollör kostar 1 500 euro. Även nya kontrollörsorganisationer kan ansöka om att bli kontrollörer enligt hållbarhetslagen. Beslutet om godkännande av en kontrollör kostar 3 400 euro. Kontrollörernas arbetsbörda väntas öka i proportion till antalet nya verksamhetsutövare.

Den precisering som gäller rederier och luftfartygsoperatörer har ingen direkt inverkan på Energimyndighetens eller Traficoms arbetsmängd, men den förtydligar rederiernas och luftfartygsoperatörernas påvisande av hållbarhet hos biodrivmedel, biogas, RFNBO-bränsle eller koldioxidsnålt bränsle. Rederier och luftfartygsoperatörer behöver inte ansöka hos Energimyndigheten om godkännande av hållbarhetssystemet.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Under beredningen granskades ett alternativ där det inte skulle ha gjorts möjligt att genom det nationella systemet visa att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt. Uppfyllandet av hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen skulle då ha kunnat visas endast genom frivilliga nationella eller internationella system som godkänts av kommissionen. Fördelen med frivilliga system är att den certifiering som fås via dem godkänns också i andra EU-medlemsstater som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Upprätthållandet av ett frivilligt system är emellertid ofta dyrare för verksamhetsutövaren än kostnaderna för det nationella systemet. Kommissionen har ännu inte godkänt några frivilliga nationella eller internationella system som gäller koldioxidsnåla bränslen, men man kan anta att åtminstone en del av de frivilliga systemen i framtiden kommer att täcka också koldioxidsnåla bränslen.

Under beredningen bedömdes dessutom ett handlingsalternativ där återvunna kolbaserade bränslen, en underkategori av koldioxidsnåla bränslen, inkluderas i hållbarhetslagen. I samband med genomförandet av RED III-direktivet valde man att lämna de återvunna kolbaserade bränslena utanför hållbarhetslagens tillämpningsområde, eftersom Finland beslutade att inte inkludera dem i distributionsskyldigheten inom transportsektorn. I samband med genomförandet av RED III-direktivet konstaterades det ändå att om behovet av att påvisa hållbarheten hos återvunna kolbaserade bränslen ökar, är det ändamålsenligt att på nytt överväga att de tas in i hållbarhetslagen.

Det ansågs att visandet av koldioxidsnåla bränslens överensstämmelse med kraven genom det nationella systemet är ändamålsenligt för att minimera verksamhetsutövarnas administrativa börda särskilt när verksamhetsutövaren producerar både RFNBO-bränslen och koldioxidsnåla bränslen. Då kan de verksamhetsutövare som utnyttjar det nationella systemet använda ett och samma system för att visa att hållbarhetskriterierna för vardera bränslet är uppfyllda. Under beredningen ansågs det också vara ändamålsenligt att återvunna kolbaserade bränslen inkluderas i hållbarhetslagens tillämpningsområde på samma gång. Det ansågs inte längre vara motiverat att lämna de återvunna kolbaserade bränslena utanför det nationella systemet nu när hållbarhetslagens tillämpningsområde också i övrigt utsträcks att omfatta koldioxidsnåla bränslen. Dessutom ansågs det vara viktigt att kompetensen i Finland vad beträffar visandet av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda breddas också till koldioxidsnåla bränslen, inklusive eventuella återvunna kolbaserade bränslen, även om nationella mål inte har ställts upp för återvunna kolbaserade bränslen, liksom inte heller för andra koldioxidsnåla bränslen.

Vidare granskades i samband med beredningen ett alternativ där de bestämmelser om certifiering av koldioxidsnåla bränslen som förutsätts i gasmarknadsdirektivet skulle ha införlivats med separat lagstiftning om förnybara bränslen. Under beredningen kom man ändå fram till att det för att regelverket om RFNBO-bränslen och koldioxidsnåla bränslen ska vara samstämmigt är ändamålsenligare att utvidga hållbarhetslagens tillämpningsområde och att i hållbarhetslagen ta in bestämmelser om visande av att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt.

5.2 Metoder som planeras eller som har genomförts av andra medlemsstater

Genomförandet av gasmarknadsdirektivet pågår i huvudsak som bäst i alla medlemsstater vad beträffar visande av överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen, och enligt vad som för tillfället är känt har ingen medlemsstat ännu underrättat kommissionen om åtgärder för genomförande av den berörda artikeln.

5.2.1 Estland

I Estland föreskrivs det om hållbarhetskriterierna för förnybara bränslen i en lag om energisektorns verksamhet (Energiamajanduse korralduse seadus, Energy Sector Organisation Act RT I, 05.07.2016, 3). Estland har inget nationellt hållbarhetssystem, utan verksamhetsutövarna ska använda frivilliga system som kommissionen har erkänt för påvisande av hållbarheten hos bränslen. Dessutom skiljer sig systemet i Estland från Finlands system så till vida att ursprungsgarantierna och hållbarhetsintygen är sammanlänkade i Estland.

Avsikten är att den lagstiftning som gasmarknadsdirektivet förutsätter ska överlämnas till riksdagen i september 2026, och lagstiftningen avses träda i kraft i början av 2027. Det är meningen att tillämpningsområdet för lagen om energisektorns verksamhet ska utsträckas till koldioxidsnåla bränslen. Avsikten är att regleringen om hållbarheten hos koldioxidsnåla bränslen ska stämma överens med regleringen om förnybara bränslen.

5.2.2 Sverige

I Sverige har den reglering om hållbarhetskriterierna som RED III-direktivet förutsätter genomförts genom lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen. Den lokala Energimyndigheten är den tillsynsmyndighet som avses i lagen.

Hållbarhetssystemet i Sverige uppvisar stora likheter med Finlands nationella system. I Sverige ingår i tillämpningsområdet för hållbarhetssystemet dock inte bara biodrivmedel, flytande biobränslen och RFNBO-bränslen utan också återvunna kolbaserade bränslen (i Sverige används termen återvunna kolbränslen). I Sverige har genomförandet av gasmarknadsdirektivet börjat beredas.

5.2.3 Nederländerna

I Nederländerna grundar sig de bestämmelser om hållbarhetskriterierna för förnybara bränslen som förutsätts i RED III-direktivet på den nationella miljölagstiftningen (Wet milieubeheer), och avsikten är att också artikel 9 i gasmarknadsdirektivet ska genomföras genom den lagen. Mer detaljerade bestämmelser om hållbarhetskriterierna togs in i en författning på lägre nivå (Besluit en ministeriële regeling hernieuwbare energie vervoer). Systemet bygger i stor utsträckning på användning av frivilliga system.

Det är meningen att den lagstiftning som artikel 9 i gasmarknadsdirektivet förutsätter ska behandlas av representanthuset och senaten 2026. I Nederländerna bereds samtidigt dessutom bestämmelser på lägre nivå. Avsikten är att den mer detaljerade regleringen om visande av överensstämmelse med kraven för koldioxidsnäla bränslen ska införlivas med dem.

6 Remissvar

6.1 Allmänt

Utkastet till proposition var på remiss från den 22 december 2025 till den 13 februari 2026 i webbtjänsten utlåtande.fi. Arbets- och näringsministeriet begärde utlåtande om propositionsutkastet av 74 aktörer, i huvudsak ministerier och myndigheter, företag och föreningar. Även andra aktörer än de som nämndes i sändlistan hade möjlighet att yttra sig via webbtjänsten utlåtande.fi. Begäran om utlåtande och de utlåtanden som lämnades kan läsas på webbplatsen utlåtande.fi och i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskoden TEM049:00/2025.

Sammanlagt 14 utlåtanden kom in. Utlåtanden gavs av kommunikationsministeriet, CPC Finland Oy, Hycamite TCD Technologies Oy, Traficom, Finlands näringsliv rf, Energimyndigheten, miljöministeriet, Gasgrid Finland Oy, Finlands naturskyddsförbund rf, Liquid Sun Oy, Suomen Vetyklusteri ry, Green North Energy Oy, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry samt Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry. Skatteförvaltningen och finansministeriet meddelade att den inte hade något att anföra.

I de inlämnade utlåtandena understöddes lagförslagen i huvudsak. Omständigheter som framförts i utlåtandena och som lyftes fram för att beaktas vid den fortsatta beredningen gällde särskilt i fråga om hållbarhetslagen och koldioxidsnäla bränslen de sektorer där producenter av koldioxidsnäla bränslen enligt lagförslaget har rätt att påvisa hållbarheten hos koldioxidsnäla bränslen. Beträffande lagförslaget om ändring av lagen om utsläppshandel lyftes i utlåtandena framför allt fram förhållandet mellan lagen om utsläppshandel och hållbarhetslagen i fråga om skyldigheter som gäller rederier och luftfartygsoperatörer.

6.2 Hållbarhetslagen och koldioxidsnäla bränslen

I remissvaren understöddes utvidgningen av hållbarhetslagens och det nationella systemets tillämpningsområde till koldioxidsnäla bränslen. I några utlåtanden ansågs det emellertid att rätten enligt 2 b § 3 mom. i lagförslaget att påvisa hållbarheten hos koldioxidsnäla bränslen inte bör avgränsas endast till vissa sektorer. En utvidgning av momentets tillämpningsområde motiverades med att det på marknader i tillväxt också inom andra sektorer än de som anges i förslaget kan uppstå behov av att påvisa bränslenas hållbarhet, och att dessutom hållbarhetsintytgens roll liksom också den roll som frivilligt påvisande av hållbarheten hos bränslen spelar som verktyg för företagets ansvarsarbete bör identifieras. I utlåtandena ansågs det vara viktigt att om en produktionsanläggning har rätt att påvisa hållbarheten hos RFNBO-bränslen bör den i princip ha rätt att påvisa hållbarheten också hos koldioxidsnäla bränslen och vice versa.

Vidare påpekades det i utlåtandena att nätanvändare som matar in koldioxidsnäla bränslen (e-metan) i ett metannät är skyldiga att visa att kraven för bränslets koldioxidsnälighet är uppfyllda för att kunna få lagstadgade rabatter för inmatning i nätet. Om rätten att påvisa hållbarheten avgränsades till de sektorer som anges i propositionsutkastet skulle en del av dem som använder metannätet kunna hamna utanför det nationella systemet, även om påvisandet av hållbarhet

genom det nationella systemet i de fallen skulle kunna vara ett effektivt sätt att visa att den e-metan som matas in i nätet är koldioxidsnål.

Till 2 b § i lagförslaget fogades vid den fortsatta beredningen ett nytt 4 mom. där det föreslås bli föreskrivet att en verksamhetsutövare som producerar RFNBO-bränslen och koldioxidsnåla bränslen i samma produktionsanläggning och på vilken lagen för någotdera bränslets del tillämpas med stöd av 2 eller 2 b § har rätt att visa att de RFNBO-bränslen eller koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen oberoende av till vilken sektor verksamhetsutövaren levererar de berörda bränslena. Andra aktörer kan påvisa bränslenas hållbarhet genom frivilliga system som kommissionen har erkänt, i överensstämmelse med villkoren för dessa system.

I remissvaren lyftes också standarden ISO 19870-1 fram. Standarden, som håller på att beredas, står i strid med den delegerade förordningen (EU) 2025/2395, bl.a. vad gäller utsläppsallokeringen. Varken i gasmarknadsdirektivet eller i den delegerade förordningen (EU) 2025/2395 förutsätts överensstämmelse med ISO-standarderna. Under beredningen var det inte möjligt att närmare beakta skillnaderna mellan ISO-standarderna och gällande EU-lagstiftning.

I remissvaren noterade dessutom både Energimyndigheten och andra remissorgan Energimyndighetens resurser och ökande arbetsmängd.

6.3 Påvisande av hållbarhet i utsläppshandeln

I remissvaren noterades den i 34 § i lagen om utsläppshandel och i förslaget till ändring av den ingående hänvisningen till hållbarhetslagen i fråga om rederier och luftfartygsoperatörer. Till följd av en hänvisning i 34 § i lagen om utsläppshandel och ändringsförslaget skulle definitionen i hållbarhetslagen av begreppet verksamhetsutövare vara tillämplig också på rederier och luftfartygsoperatörer. Definitionens tillämplighet på rederier och luftfartygsoperatörer skulle kunna tolkas som att rederier och luftfartygsoperatörer förutsätts iaktta skyldigheter som går utöver EU:s reglering om utsläppshandeln och som gäller t.ex. verksamhetsutövares hållbarhetssystem och inlämning av rapporter om uppfyllande av hållbarhetskriterierna till Energimyndigheten. Vid den fortsatta beredningen förtydligades 34 § i lagförslaget på så sätt att det i fråga om rederier och luftfartygsoperatörer räcker för påvisande av hållbarheten att ett hållbarhetsintyg har utfärdats av bränsleleverantören.

I remissvaren lyftes dessutom fram frågan om huruvida lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen (1066/2024) bör ändras på motsvarande sätt som i propositionsutkastet föreslås angående lagen om utsläppshandel. Vidare framställdes i remissvaren önskemålet att det bedöms om hållbarhetslagen bör kompletteras med en hänvisning till lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen. Avsikten är att lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen ska ändras genom ett separat projekt. Likaså är det meningen att 11 §, som gäller påvisande av hållbarhet, samtidigt ska ändras och att hållbarhetslagen ska kompletteras med behövliga hänvisningsbestämmelser till lagen om handel med utsläppsrätter för distribution av fossila bränslen.

7 Specialmotivering

7.1 Lag om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

1 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att också koldioxidsnåla bränslen börjar omfattas av lagens tillämpningsområde. I fortsättningen ingår i lagens tillämpningsområde därmed

utöver förnybara bränslen också koldioxidsnål vätgas, syntetiska gasformiga och flytande bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas samt återvunna kolbaserade bränslen. Utvidgningen av tillämpningsområdet baserar sig på genomförandet av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet. Enligt artikel 9.2 i gasmarknadsdirektivet ska medlemsstaterna för att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnål vätgas och koldioxidsnåla bränslen uppgår till minst 70 procent kräva att de ekonomiska aktörerna visar att det tröskelvärde och de krav som fastställs genom den metod som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 som har antagits med stöd av artikel 9.5 har uppfyllts. I fråga om återvunna kolbaserade bränslen, som är en underkategori av koldioxidsnåla bränslen, har en metod för att bedöma minskningen av växthusgasutsläpp från dessa bränslen specificerats i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185.

I hållbarhetslagen föreskrivs om ett nationellt system genom vilket verksamhetsutövare som avses i hållbarhetslagen kan visa att hållbarhetskriterierna för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen samt RFNBO-bränslen är uppfyllda. I och med genomförandet av artikel 9 i gasmarknadsdirektivet är det ändamålsenligt att utvidga det nationella systemet så att det omfattar också visande av överensstämmelse med kraven för koldioxidsnåla bränslen.

2 §. Lagens samband med annan lagstiftning. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2–4 mom. blir 3–5 mom.

I det nya 2 mom. hänvisas till annan lagstiftning med stöd av vilken hållbarhetslagen avses bli tillämpad på koldioxidsnåla bränslen. Enligt det nya 2 mom. tillämpas lagen på koldioxidsnåla bränslen i enlighet med lagen om utsläppshandel. I 34 § i lagen om utsläppshandel föreskrivs om påvisande av hållbarhet. I de föreslagna 34 § 1 och 2 mom. i lagen om utsläppshandel förutsätts i fråga om koldioxidsnåla bränslen att om en verksamhetsutövare, ett rederi eller en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport uppger noll som emissionsfaktor för koldioxidsnåla bränslen, ska bränslet uppfylla hållbarhetskriteriet i hållbarhetslagen. Verksamhetsutövaren ska visa uppfyllandet av hållbarhetskriteriet på det sätt som anges i hållbarhetslagen. Rederiet och luftfartygsoperatören ska visa uppfyllandet av hållbarhetskriteriet genom ett hållbarhetsintyg som bränsleleverantören har utfärdat eller i enlighet med hållbarhetslagen genom det nationella hållbarhetssystemet eller genom ett frivilligt system som kommissionen har godkänt.

Det föreslås att 3 mom. kompletteras i fråga om koldioxidsnåla bränslen. Lagen avses bli tillämpad också på koldioxidsnåla bränslen vilkas användning eller produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det bestämmas närmare om hur 12–25 § i hållbarhetslagen, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det projekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Kommissionen godkände den 25 juni 2025 en ny ram för statligt stöd som kompletterar given för en ren industri. I ramen för statligt stöd inom given för en ren industri fastställs de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att EU-länderna ska få bevilja stöd till investeringar. Ramen för statligt stöd inom given för en ren industri möjliggör åtgärder genom vilka stöd under vissa förutsättningar beviljas för bl.a. investeringar i produktion av koldioxidsnåla bränslen. Den nya ramen för statligt stöd möjliggör dessutom i fortsättningen att andelen koldioxidsnåla bränslen i stödberättigande RFNBO-projekt inte överstiger 20 procent av den totala bränsleproduktionen, medan det hittills har krävts att den totala produktionen består av enbart RFNBO-bränslen. Ramen för statligt stöd gäller till och med den 31 december 2030. Det är

därmed ändamålsenligt att tillämpningsområdet för 3 mom. utvidgas till koldioxidsnäla bränslen.

Innehållet i 4 mom. förblir oförändrat, men momenthänvisningen i momenten uppdateras så att den motsvarar paragrafens nya innehåll.

I 5 mom. görs en teknisk korrigerings i syfte att förtydliga momentets läsbarhet. I momentet stryks också omnämmandet av standardförhållanden för temperatur och tryck. Ändringen syftar inte till att förändra momentets innehåll i sak eller momentets tillämpningsområde. Den i momentet angivna gränsen för det genomsnittliga flödet fortsätter att referera till gasvolymen mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck, alltså vid en temperatur på 0 °C och ett tryck på 1 bar. Dessutom uppdateras momenthänvisningen i momentet.

2 b §. Rätt att påvisa hållbarhet. I 1 mom. avses bli beaktat att lagens tillämpningsområde utvidgas i fråga om Försörjningsberedskapscentralen. I fortsättningen kan Försörjningsberedskapscentralen påvisa hållbarheten enligt lagen hos inte bara de förnybara bränslen utan också de koldioxidsnäla bränslen som den skaffar.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om rätten för en verksamhetsutövare som producerar koldioxidsnäla bränslen för transportändamål eller till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet att visa att de koldioxidsnäla bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna. Med transportändamål avses i detta sammanhang landsvägs-, luft- och sjötransporter.

I fråga om landsvägstransporter, gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande och informationstjänstnäringens verksamhet är det ändamålsenligt att verksamhetsutövaren tilldelas rätt att påvisa hållbarheten hos koldioxidsnäla bränslen inom dessa samma sektorer där mål har ställts upp för användningen av RFNBO-bränslen, med beaktande av att samma verksamhetsutövare i samma anläggning kan producera både RFNBO-bränslen och koldioxidsnäla bränslen och att dessa bränslen kan användas inom samma sektorer. Inom luft- och sjötransporterna förutsätter ReFuelEU Aviation-förordningen och FuelEU Maritime-förordningen påvisande av hållbarhet för att koldioxidsnäla bränslen ska kunna beaktas i skyldigheterna inom dessa sektorer. För sjötransporternas del ska bränslena ändå vara certifierade i enlighet med frivilliga nationella eller internationella system som kommissionen har erkänt.

Till paragrafen föreslås dessutom bli fogat ett nytt 4 mom. där det föreskrivs att en verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnäla bränslen i samma produktionsanläggning och på vilken hållbarhetslagen med stöd av 2 eller 2 b § tillämpas för någotdera bränslets del har rätt att visa att de förnybara bränslena av icke-biologiskt ursprung eller de koldioxidsnäla bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna oberoende av till vilken sektor verksamhetsutövaren levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnäla bränslen.

Då kan en verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och på vilken hållbarhetslagen tillämpas t.ex. i enlighet med lagen om distributionskyldighet eller som levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet visa att de koldioxidsnäla bränslen som verksamhetsutövaren producerar i samma produktionsanläggning uppfyller hållbarhetskriterierna enligt hållbarhetslagen trots att koldioxidsnäla bränslen levereras till andra sektorer än de som nämns i 3 mom. På motsvarande sätt kan en verksamhetsutövare som producerar koldioxidsnäla bränslen och som levererar koldioxidsnäla

bränslen till sektorer som nämns i 3 mom. visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som verksamhetsutövaren producerar i samma produktionsanläggning och på vilka lagen inte tillämpas med stöd av 2 eller 2 b § uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen.

Marknaden för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen befinner sig ännu i ett tidigt utvecklingsskede. Därför är det inte möjligt att i förväg identifiera alla sektorer till vilka bränslena i fråga kan levereras. Syftet med det nya 4 mom. är att undvika en situation där en verksamhetsutövare som har rätt att utnyttja det nationella systemet för att visa att hållbarhetskriterierna för antingen förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen är uppfyllda blir tvungen att i stället för det nationella systemet använda frivilliga system som kommissionen har erkänt när verksamhetsutövaren vill påvisa hållbarheten hos sådana i samma anläggning producerade förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen som inte omfattas av hållbarhetslagens tillämpningsområde och det nationella systemet.

En verksamhetsutövare som inte med stöd av lagens 2 eller 2 b § är skyldig att eller har rätt att visa att de förnybara bränslena av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna och som därmed inte omfattas av hållbarhetslagens tillämpningsområde och det nationella systemet kan emellertid påvisa hållbarheten hos dessa bränslen genom frivilliga system som kommissionen har erkänt.

4 §. Definitioner. Definitionen av begreppet verksamhetsutövare i *13 punkten* breddas så att den är tillämplig också på en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder koldioxidsnåla bränslen eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2 eller 2 b §.

Definitionen av begreppet hållbarhetskriterier i *14 punkten* föreslås bli kompletterad så att den omfattar även koldioxidsnåla bränslen. För den författningstekniska tydlighetens och enhetlighetens skull föreslås till de krav som ställs på koldioxidsnåla bränslen bli hänvisat på motsvarande sätt som gäller RFNBO-bränslen som ett hållbarhetskriterium för koldioxidsnåla bränslen, även om kraven för dessa bränslen avviker från hållbarhetskriterierna för bränslen som framställs av biomassa. Hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är den minskning av växthusgasutsläppen som föreskrivs i 6 §.

I *16 punkten* föreslås en teknisk ändring som innebär att ett kommatecken placeras i slutet i stället för skiljetecknet punkt.

Till paragrafen fogas också nya *17–19 punkter*.

Enligt *17 punkten* avses med återvunna kolbaserade bränslen flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning i enlighet med artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar. Definitionen baserar sig på artikel 2.35 i RED-direktivet. Det finns ännu ingen nationell tolkningspraxis beträffande vilka bränslen definitionen omfattar.

Enligt *18 punkten* avses med koldioxidsnål vätgas vätgas vars energiinnehåll hämtas från icke-förnybara källor och som uppfyller ett tröskelvärde för minskning av växthusgasutsläppen på 70 procent jämfört med den fossila motsvarighet för RFNBO-bränslen som anges i

kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185. Enligt del A punkt 2 i bilagan till den delegerade förordningen är jämförelsevärdet för de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten för alla RFNBO-bränslen och återvunna kolbaserade bränslen 94 g CO₂eq/MJ. Definitionen baserar sig på artikel 2.11 i gasmarknadsdirektivet.

Som sådana icke-förnybara energikällor som avses i den definition av begreppet koldioxid snål vätgas som föreslås i hållbarhetslagen avses bli betraktad också sådan el som har producerats från förnybara källor och som inte kan visas vara helt eller delvis förnybar i enlighet med lagens 6 b §, dvs. RFNBO-duglig el. Om el som tas från nätet och används för produktion av vätgas visas vara delvis förnybar på det sätt som anges i lagens 6 b § 1 mom. 1 punkt, fastställs andelen RFNBO-duglig el på basis av den genomsnittliga andelen el från förnybara källor i produktionslandet två år före det ifrågavarande produktionsåret, I Finland var andelen förnybara energikällor i elproduktionen 54,31 procent 2024 (SHARES). Det innebär att verksamhetsutövaren i fråga om vätgas som 2026 produceras från el som tas från nätet kan visa att 54,31 procent av elen är RFNBO-duglig förnybar el. Återstoden av elen anses vara el som duger till produktion av koldioxid snål vätgas.

På motsvarande sätt ska elen anses vara el som duger till produktion av koldioxid snål vätgas i en situation där den förnybara el som används för produktion av vätgas härrör från en anläggning som står i direkt kontakt med produktionsanläggningen för vätgas och i en situation där den förnybara elen har skaffats genom ett eller flera PPA-avtal hos produktionsanläggningar för förnybar el, men elen inte kan anses vara helt förnybar enligt 6 b § 1 mom. 2 eller 3 punkten eller helt eller delvis förnybar enligt 2 mom. genom en kombination av elanskaffningsmetoder som avses i 1 mom.

Det är meningen att vätgas som producerats genom elektrolys av el ska kunna definieras i hållbarhetslagen som antingen RFNBO-bränsle enligt 4 § 16 punkten eller som koldioxid snål vätgas enligt den föreslagna 4 § 18 punkten för att det mellan dessa två definitioner i hållbarhetslagen inte ska uppkomma en kategori av vätgas som är förnybar men inte duger som RFNBO-bränsle. Till denna del är det värt att notera att även om vätgas som producerats med sådan förnybar el som inte är RFNBO-duglig skulle kunna anses vara koldioxid snål vätgas som avses i hållbarhetslagen skulle samma vätgas enligt bestämmelserna i lagen om ursprungsgarantier ändå kunna betraktas som förnybar vätgas. Detta beror på att det i artikel 19 om ursprungsgarantier i RED-direktivet sägs att all sådan energi som har producerats från förnybara källor som avses i RED-direktivet är förnybar.

Dessutom föreslås det vara en förutsättning för att definitionen av begreppet koldioxid snål vätgas ska uppfyllas att vätgasen uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 procent jämfört med den fossila motsvarighet för RFNBO-bränslen, 94 g CO₂eq/MJ, som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185.

Enligt *19 punkten* avses med koldioxid snåla bränslen sådana återvunna kolbaserade bränslen, sådan koldioxid snål vätgas och sådana syntetiska gasformiga och flytande bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxid snål vätgas och som uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 procent jämfört med den fossila motsvarighet för RFNBO-bränslen, 94 g CO₂eq/MJ, som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185. Definitionen baserar sig på artikel 2.13 i gasmarknadsdirektivet.

Syntetiska gasformiga och flytande bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxid snål vätgas kan vara t.ex. syntetisk metan, ammoniak eller metanol. För alla koldioxid snåla bränslen föreslås det vara en förutsättning för uppfyllande av definitionen att bränslet uppfyller tröskelvärdet för minskning av växthusgasutsläppen på 70 procent jämfört med den fossila

motsvarighet för RFNBO-bränslen, 94 g CO₂eq/MJ, som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185.

5 §. Tillämpning av hållbarhetskriterierna. Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 6 mom. i vilket det föreskrivs om tillämpning av hållbarhetskriterierna på koldioxidsnäla bränslen. Enligt det nya 6 mom. ska koldioxidsnäla bränslen uppfylla hållbarhetskriteriet enligt 6 § oberoende av om bränslet är producerat inom Europeiska unionen eller utanför den. Bestämmelsen grundar sig på artikel 9.4 i gasmarknadsdirektivet, enligt vilken de skyldigheter som fastställs i artikel 9.2 ska gälla oavsett om koldioxidsnäla bränslen produceras inom unionen eller importerar.

6 §. Minskning av växthusgasutsläpp. Ett nytt 6 mom. fogas till paragrafen, varvid det nuvarande 6 mom. blir 7 mom. I det nya 6 mom. föreskrivs om minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnäla bränslen. Enligt momentet ska växthusgasutsläppen under hela livsrytten från koldioxidsnäla bränslen vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

På koldioxidsnäla bränslen tillämpas jämförelsevärdet för den fossila motsvarigheten för RFNBO-bränslen 94 gCO₂ekv/MJ som fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185. Därmed ska växthusgasutsläppen under hela livsrytten från koldioxidsnäla bränslen vara minst 70 procent mindre än jämförelsevärdet för den fossila motsvarigheten 94 gCO₂ekv/MJ. Bestämmelsen i hållbarhetsförordningen föreslås bli kompletterad i fråga om metoderna i kommissionens delegerade förordningar (EU) 2025/2359 och (EU) 2023/1185 som tillämpas på beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnäla bränslen.

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 kompletterar gasmarknadsdirektivet genom att specificera en metod för fastställande av minskningen av växthusgasutsläpp från andra koldioxidsnäla bränslen än återvunna kolbaserade bränslen. Enligt den delegerade förordningen (EU) 2025/2359 tillämpas den i den delegerade förordningen (EU) 2023/1185 fastställda metoden för fastställande av minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen. I bilagorna till förordningarna föreskrivs i detalj om beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp från bränslena i fråga.

Bestämmelsen baserar sig på definitionen av koldioxidsnål vätgas i artikel 2.11 i gasmarknadsdirektivet, på definitionen av koldioxidsnäla bränslen i artikel 2.13 i gasmarknadsdirektivet samt på artikel 9.2 i gasmarknadsdirektivet, enligt vilken medlemsstaterna för att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnål vätgas och koldioxidsnäla bränslen uppgår till minst 70 procent ska kräva att de ekonomiska aktörerna visar att det tröskelvärdet och de krav som fastställs genom den metod som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 som har antagits med stöd av artikel 9.5 har uppfyllts.

6 b §. Övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung Ett skrivfel i den finskspråkiga paragrafrubriken korrigeras. I övrigt förblir paragrafen oförändrad.

12 §. Krav som gäller verksamhetsutövers hållbarhetssystem. De krav gällande verksamhetsutövers hållbarhetssystem som föreskrivs i paragrafen utsträcks också till koldioxidsnäla bränslen i tillämpliga delar. Det föreslås att 2 och 3 mom. kompletteras så att verksamhetsutövarna genom det nationella systemet kan visa att hållbarhetskriterierna också för koldioxidsnäla bränslen är uppfyllda. Utifrån verksamhetsutövers hållbarhetssystem beräknas enligt 2 mom. 1 punkten den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med koldioxidsnålt bränsle medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §. Därmed ska verksamhetsutövers hållbarhetssystem innehålla uppgifter om beräkning av den minskning

av växthusgasutsläpp som användning av partiet med förnybart bränsle medför och om utredning av huruvida hållbarhetskriteriet enligt 6 § uppfylls.

Den massbalans som det föreskrivs om i 3 *mom.* utvidgas till att gälla också koldioxidsnäla bränslen. Massbalansen ska tillämpas på koldioxidsnäla bränslen på motsvarande sätt som på förnybara bränslen.

Regleringen baserar sig på artikel 9.2 i gasmarknadsdirektivet. Enligt artikel 9.2 ska medlemsstaterna för att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnäla vätgas och koldioxidsnäla bränslen uppgår till minst 70 procent kräva att de ekonomiska aktörerna visar att det tröskelvärde och de krav som fastställs genom den metod som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 som har antagits med stöd av artikel 9.5 har uppfyllts. För detta ändamål ska medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna använder ett massbalanssystem i linje med artikel 30.1 och 30.2 i RED-direktivet. Kravet i artikel 9.3 i gasmarknadsdirektivet att systemen som de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägeri ingår redan i 12 § 4 *mom.* i hållbarhetslagen, och ändringar föreslås därmed inte i momentet.

16 §. Hur beslut om godkännande upphör att gälla. Det föreslås att 1 *mom.* kompletteras i fråga om koldioxidsnäla bränslen. Energimyndigheten kan besluta att ett beslut om godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av koldioxidsnäla bränslen eller av bränslen som innehåller sådana kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövaren, om inte verksamhetsutövarens hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett beslut om statsunderstöd. En orsak som beror på verksamhetsutövaren kan vara t.ex. att verksamheten upphör. Energimyndigheten har dock prövningsrätt i frågan, om en verksamhetsutövare visar att verksamhetsutövarens hållbarhetssystem trots avbrottet uppfyller kraven i hållbarhetslagen. Dessutom uppdateras i 1 *mom.* i fråga om beslut om statsunderstöd hänvisningen från 2 § 2 *mom.* till 2 § 3 *mom.* i överensstämmelse med det nya innehållet i 2 §.

22 §. Verksamhetsutövares anmälningsskyldighet. Det föreslås att 1 *mom.* 4 *punkten* kompletteras i enlighet med utvidgningen av lagens tillämpningsområde för koldioxidsnäla bränslen så att en verksamhetsutövare utan dröjsmål ska anmäla avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövarens hållbarhetssystem avsedda koldioxidsnäla bränslen eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §. Hållbarhetsintyg. Det föreslås att 1 *mom.* kompletteras så att en verksamhetsutövare får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med koldioxidsnäla bränsle som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet för koldioxidsnäla bränslen. Rätt att utfärda hållbarhetsintyg har en verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt och som iakttar kraven i 3 kap. och bestämmelserna i beslutet om godkännande. Verksamhetsutövaren kan börja utfärda hållbarhetsintyg när Energimyndighetens i 14 § i hållbarhetslagen avsedda beslut om godkännande av verksamhetsutövarens hållbarhetssystem har vunnit laga kraft.

På motsvarande sätt kompletteras 2 *mom.* så att det i fortsättningen omfattar också koldioxidsnäla bränslen. Enligt momentet kan det hållbarhetsintyg som verksamhetsutövaren utfärdat gälla också ett sådant parti med koldioxidsnäla bränslen som har producerats, framställts, förvärvat, importerats, frisläppts för konsumtion eller använts under tiden mellan det att ansökan om godkännande av hållbarhetssystemet eller ändringsansökan har inlämnats och det att beslutet om godkännande eller ändringsbeslutet har vunnit laga kraft, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att

hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §. Frivilliga system. Paragrafen kompletteras i fråga om koldioxidsnäla bränslen så att en verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt får utfärda intyg över eller informera om att partier med koldioxidsnäla bränslen uppfyller hållbarhetskriteriet enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet omfattar noggranna uppgifter med tanke på tillämpning av den i 6 § angivna minskningen av växthusgasutsläpp. Dessutom är det möjligt att genom det frivilliga systemet visa att de uppgifter som förts in i kommissionens databas är korrekta och fullständiga också vad partierna med koldioxidsnäla bränslen beträffar.

Regleringen baserar sig på artikel 9.7 i gasmarknadsdirektivet, där det föreskrivs om kommissionens behörighet att erkänna frivilliga system. Enligt artikeln får kommissionen anta beslut om erkännande av att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av koldioxidsnäla bränslen eller koldioxidsnål vätgas tillhandahåller korrekta uppgifter om minskade växthusgasutsläpp enligt artikel 9 och är förenliga med metoden i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359. Kommissionen ska anta sådana beslut endast om systemet i fråga uppfyller lämpliga normer för tillförlitlighet, transparens och oberoende revision i enlighet med kraven i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 för certifiering av förnybara bränslen.

Vidare förutsätts det i artikel 9.8 i gasmarknadsdirektivet att om en ekonomisk aktör lägger fram bevis eller uppgifter som erhållits i enlighet med ett system som godkänts av kommissionen, får en medlemsstat inte kräva att den ekonomiska aktören lägger fram ytterligare bevis på uppfyllande av de kriterier avseende vilka systemet har godkänts av kommissionen. I nationell verksamhet kan verksamhetsutövaren därmed visa att hållbarhetskriteriet för partier med koldioxidsnäla bränslen är uppfyllt antingen genom ett nationellt hållbarhetssystem eller genom ett frivilligt system som kommissionen har erkänt, och av en verksamhetsutövare som utnyttjar ett frivilligt system krävs inte överlappande ytterligare bevis i det nationella hållbarhetssystemet i den mån det frivilliga systemet innehåller uppgifter som förutsätts i hållbarhetslagen och hållbarhetsförordningen.

Eftersom hållbarhetsintyg som är förenliga med det nationella hållbarhetssystemet inte godkänns i andra medlemsstater är det i internationell verksamhet ändamålsenligare utnyttja frivilliga system som kommissionen har erkänt; på så sätt undviks behovet av överlappande hållbarhetssystem. Dessutom förutsätter FuelEU Maritime-förordningen angående sjötransporter att bränslena ska vara certifierade genom ett av de frivilliga nationella eller internationella system som kommissionen har erkänt för att kunna beaktas vid beräkning av växthusgasintensiteten från energianvändning ombord på ett fartyg.

25 §. Bevarande av uppgifter för tillsynen. Det föreslås att *1 mom. 1 punkten* i överensstämmelse med utvidgningen av lagens tillämpningsområde kompletteras med en skyldighet att bevara uppgifter om koldioxidsnäla bränslen. En verksamhetsutövares hållbarhetsintyg ska godkännas som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar det material om partier med koldioxidsnäla bränslen som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att partiet med koldioxidsnäla bränsle användes eller frisläpptes för konsumtion.

31 §. Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Det föreslås att *1, 2 och 4 mom.* kompletteras med bestämmelser om koldioxidsnäla bränslen. Enligt *1 mom.* ska verksamhetsutövaren sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga

om de partier med koldioxid snåla bränslen som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår.

Enligt 2 mom. ska rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna innehålla information om mängderna koldioxid snåla bränslen i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för koldioxid snåla bränslen är uppfyllda. I fråga om koldioxid snåla bränslen betyder detta information om minskningen av växthusgasutsläpp för bränslepartiets del.

Till 4 mom. fogas en ny mening enligt vilken Energimyndigheten årligen på sin webbplats ska publicera information om geografiskt ursprung och typ av råvara när det gäller koldioxid snåla bränslen eller koldioxid snål vätgas för varje bränsleleverantör utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9.4 i gasmarknadsdirektivet, där det sägs att information om geografiskt ursprung och typ av bränsleråvara när det gäller koldioxid snåla bränslen eller koldioxid snål vätgas för respektive bränsleleverantör ska göras tillgänglig för konsumenterna på systemansvarigas, operatörers, leverantörers eller berörda behöriga myndigheters webbplatser och ska uppdateras årligen. Paragrafen föreslås bli kompletterad beträffande rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i hållbarhetsförordningen, där verksamhetsutövaren åläggs en skyldighet att uppges den ovannämnda informationen i rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Med typ av råvara avses typen av den råvara som används vid produktion eller framställning av ett parti med koldioxid snål vätgas eller koldioxid snålt bränsle. Beroende på vilket slag av parti med vätgas eller bränsle det är fråga om avses med typ av råvara t.ex. den råvara eller energikälla från vilken partiet med koldioxid snål vätgas eller koldioxid snålt bränsle härrör, t.ex. naturgas eller el och dess ursprung. Om koldioxid används vid produktion eller framställning av koldioxid snåla bränslen, avses med typ av råvara koldioxid och ursprunget för kolet i koldioxiden. Vad gäller återvunna kolbaserade bränslen kan typen av råvara vara t.ex. ett flöde av flytande eller fast avfall samt ursprunget för dessa avfallsflöden eller gaser från avfallshantering eller avgaser samt den produktionsprocess vid en industrianläggning där gaserna eller avgaserna har uppkommit. Beroende på vilket slag av parti med koldioxid snål vätgas eller koldioxid snålt bränsle det är fråga om kan det finnas en eller flera typer av råvara.

Begreppet typ av råvara i fråga om ett parti med koldioxid snål vätgas eller koldioxid snålt bränsle är ett begrepp som är fristående från definitionen av råvara i 4 § 9 punkten.

33 §. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. Det föreslås att 1 mom. 4 punkten uppdateras i fråga om statsbidragsmyndigheten genom att momenthänvisningen ändras från 2 § 2 mom. till 2 § 3 mom. i överensstämmelse med det nya innehållet i 2 §.

34 §. Energimyndighetens inspektionsrätt. Genom att komplettera 1 mom. med ett omnämnande av koldioxid snåla bränslen säkerställs det att Energimyndigheten har inspektionsrätt också i fråga om lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där koldioxid snåla bränslen produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt lagen. Energimyndigheten ska också ha rätt att göra inspektioner i lokalerna och områdena i fråga och att vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen.

I 4 mom. föreslås utvidgningen av hållbarhetslagens tillämpningsområde till koldioxid snåla bränslen bli beaktad. Vid en inspektion har Energimyndigheten enligt förslaget rätt att omhändertaga material som gäller de koldioxid snåla bränslen som är föremål för inspektion. Omhändertagande kan komma i fråga när saken i samband med inspektionen inte kan utredas

på det sätt som inspektionen kräver och omhändertagandet av materialet därför är nödvändigt för att målen för inspektionen ska nås.

37 a §. Införande av uppgifter i databasen. Det föreslås att *1 och 3 mom.* kompletteras med omnämmanden av koldioxidsnäla bränslen. Enligt *1 mom.* ska verksamhetsutövarna för att säkerställa koldioxidsnäla bränslen spårbarhet utan dröjsmål i unionsdatabasen föra in uppgifter om transaktioner som gäller bränslen, hållbarhetsegenskaperna hos bränslena, inbegripet deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln, samt uppgifter om tillhandahållet stöd och typen av stödsystem. Enligt *3 mom.* ska uppgifter om inmatning och uttag av koldioxidsnäla gasformiga bränslen tillhandahållas i databasen.

Ändringarna baserar sig på artikel 9.11 i gasmarknadsdirektivet, där det sägs att medlemsstaterna ska kräva att de berörda ekonomiska aktörerna i unionsdatabasen eller i de nationella databaser som är kopplade till den unionsdatabasen för in information om utförda transaktioner och hållbarhetsegenskaper hos förnybar gas och koldioxidsnäla bränslen i linje med kraven för förnybara bränslen i artikel 31a i RED III-direktivet.

Unionsdatabasen håller än så länge på att utarbetas när denna proposition sänds på remiss, och för tillfället finns inte exakta uppgifter om när unionsdatabasen kommer att bli färdig och tas i bruk. Dessutom bereder kommissionen som bäst en ändring av genomförandeförordningen (EU) 2022/996. Den gällande genomförandeförordningen innehåller bestämmelser om definitionen av begreppet ekonomisk aktör, om de frivilliga systemens styrning och om revisionsprocessen samt särskilda bestämmelser för genomförandet av massbalanssystemet och unionsdatabasen.

7.2 Lag om utsläppshandel

34 §. Påvisande av hållbarhet. I *1 mom.* uppdateras hållbarhetslagens rubrik, och till momentet fogas med anledning av att MRR-förordningen och MRV-förordningen ändrats bestämmelser om nollutsläpp från RFNBO-bränslen och koldioxidsnäla bränslen och om påvisande av hållbarheten.

Det föreslås att *2 och 3 mom.*, i vilka det föreskrivs om krav som gäller rederier och luftfartygsoperatörer, sammanslås. Genom ändringen förtydligas paragrafens struktur och görs regleringen koncigare. Dessutom uppdateras hållbarhetslagens rubrik i momentet. I fortsättningen föreskrivs i *2 mom.* om skyldigheten för rederier och luftfartygsoperatörer att påvisa hållbarheten. Till momentet fogas också bestämmelser om nollutsläpp för RFNBO-bränslen och koldioxidsnäla bränslen och om påvisande av hållbarheten.

Hänvisningen i de gällande 2 och 3 mom. till att påvisandet av hållbarheten sker i enlighet med hållbarhetslagen kan tillsammans med den nämnda lagens tillämpningsområde och bestämmelser om verksamhetsutövaren leda till en tolkning enligt vilken rederier eller luftfartygsoperatörer bör betraktas som verksamhetsutövare som avses i hållbarhetslagen. Hållbarhetslagen förutsätter att verksamhetsutövarna inrättar ett system för kontroll av att hållbarhetskriterierna iaktas, hanterar massbalansen och till Energimyndigheten lämnar en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. I RED-direktivet och de genomförandeförordningar som har antagits med stöd av det riktar sig regleringen om hållbarhetskrav framför allt till sådana aktörer som producerar, samlar in, bearbetar, lagrar, saluför eller annars hanterar råvaror eller bränslen och uppgifter om deras hållbarhet. RED-direktivet förutsätter i princip inte att de som använder bränslen, såsom rederier eller luftfartygsoperatörer, certifieras. I praktiken innebär detta att det för rederier eller

luftfartygsoperatörer för påvisande av hållbarheten räcker med ett hållbarhetsintyg som bränsleleverantören har utfärdat.

Avsikten med den paragrafändring som nu föreslås är att tydliggöra att rederier eller luftfartygsoperatörer inte betraktas, till skillnad från andra aktörer som avses i lagen om utsläppshandel, som verksamhetsutövare som avses i hållbarhetslagen. Den föreslagna ändringen förtydligar rättsläget beträffande rederier och luftfartygsoperatörer och minskar tolkningsoklarheten mellan lagen om utsläppshandel respektive hållbarhetslagen. Ändringen tydliggör också att det vid påvisande av hållbarheten ska användas ett hållbarhetsintyg som gäller det förbrukade partiet med bränsle och som har utfärdats i enlighet med ett hållbarhetssystem som Energimyndigheten har godkänt eller ett frivilligt system som kommissionen har godkänt. Ändringen inverkar inte på Traficoms tillämpningspraxis.

I det föreslagna 2 mom. sägs att om ett rederi eller en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från ett fartyg eller ett luftfartyg uppger noll som emissionsfaktor för biobränslen, biogaser, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen som förbrukats i fartyget eller luftfartyget, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen, och rederiet eller luftfartygsoperatören ska visa detta genom ett hållbarhetsintyg som avses i 23 § i den lagen eller genom ett sådant motsvarande intyg i enlighet med ett i 24 § i den lagen avsett frivilligt system som en i 4 § 13 punkten i den lagen avsedd verksamhetsutövare har utfärdat. Hållbarhetsintyget ska innehålla de uppgifter som anges i hållbarhetsförordningen och täcka växthusgasutsläppen fram till användningen av bränslet. Ett rederi eller en luftfartygsoperatör kan emellertid om den så önskar ansöka om att börja omfattas av det nationella systemet eller ett frivilligt system och genom sitt eget hållbarhetssystem eller genom certifiering påvisa hållbarheten hos de biodrivmedel, den biogas, de RFNBO-bränslen och de koldioxidsnåla bränslen som rederiet eller luftfartygsoperatören har förbrukat. Även om detta alternativ inte anses vara särskilt sannolikt vad dessa aktörer beträffar, möjliggörs det ändå i lagstiftningen genom en hänvisning till det förfarande som avses i 1 mom. Härvid ska rederiet eller luftfartygsoperatören ansöka hos Energimyndigheten om godkännande av verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller se till att skaffa ett certifikat inom ramen för ett frivilligt system. Vad rederier beträffar är det nationella systemet möjligt endast inom verksamhet som är förenlig med lagen om utsläppshandel, men inte vid fullgörande av skyldigheter som följer av FuelEU Maritime-förordningen.

Med i 1 och 2 mom. avsedda flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen avses flytande biobränsle enligt 4 § 6 punkten i hållbarhetslagen, biomassabränsle enligt 4 § 7 punkten, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung enligt 4 § 16 punkten och koldioxidsnålt bränsle enligt 4 § 19 punkten i den lagen.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Det föreslås att lagstiftningshelheten kompletteras på så sätt att statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen ändras. Hållbarhetslagen innehåller tillräckliga bemyndiganden för genomförande av de ändringar som förutsätts i artikel 9 i gasmarknadsdirektivet och för utvidgning av det nationella hållbarhetssystemet.

Enligt 11 § i hållbarhetslagen får närmare bestämmelser om hållbarhetskriterierna utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningens 3 § föreskrivs om beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp. Det finns behov av att komplettera 3 mom. i fråga om återvunna kolbaserade bränslen. På beräkningen av växthusgaspåverkan av återvunna kolbaserade

bränslen tillämpas kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185, dvs. samma som tillämpas på RFNBO-bränslen.

Dessutom föreslås att till förordningens 3 § fogas ett nytt 4 mom. i vilket det föreskrivs om kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 som ska tillämpas på beräkningen av växthusgaspåverkan av andra koldioxidsnåla bränslen än återvunna kolbaserade bränslen.

I 23 § 3 mom. i hållbarhetslagen finns ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om hållbarhetsintyget genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om hållbarhetsintygets innehåll finns i 4 § i hållbarhetsförordningen. I kraven på hållbarhetsintygets innehåll föreslås det bli beaktat att verksamhetsutövaren med stöd av det nationella systemet i fortsättningen får utfärda hållbarhetsintyg också för partier med koldioxidsnåla bränslen som bevis för att hållbarhetskriteriet för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllt.

Förordningens 5 § kompletteras med stöd av ett bemyndigande i 31 § 3 mom. i hållbarhetslagen. Enligt bemyndigandet får närmare bestämmelser om lämnande av rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna och om den information som ska ingå i den utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås att 5 § 3 punkten i förordningen kompletteras så att verksamhetsutövaren i rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska ange också minskningen av växthusgasutsläppen från ett parti med koldioxidsnålt bränsle. Till 5 § föreslås också bli fogad en ny 4 punkt enligt vilken verksamhetsutövaren i rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska ange också ursprungslandet och typen av råvara för ett parti med koldioxidsnål vätgas eller koldioxidsnålt bränsle.

Enligt 12 § 5 mom. i hållbarhetslagen får närmare bestämmelser om de förfaranden som ska tillämpas i fråga om verksamhetsutövares hållbarhetssystem och om massbalansen utfärdas genom förordning av statsrådet. Förordningens 6 § innehåller närmare bestämmelser om massbalansen. I 1 mom. behöver också omständigheter som hänför sig till fastställandet av den el, värme eller kyla som producerats med koldioxidsnåla bränslen beaktas. Dessutom fogas ett omnämmande av koldioxidsnåla bränslen till 2 mom. som innehåller bestämmelser om anpassning av informationen om hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Tillägget baserar sig på artikel 9.2 i gasmarknadsdirektivet.

I 22 § i hållbarhetslagen föreskrivs om verksamhetsutövares anmälningsskyldighet. I 2 mom. i paragrafen finns ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om de omständigheter som ska anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås att 7 § 1 punkten i hållbarhetsförordningen ändras så att ett omnämmande av koldioxidsnåla bränslen tas in i den.

Med stöd av 27 § i hållbarhetslagen läggs koldioxidsnåla bränslen till som kompetensområde för kontrollörer. I nuläget kan ingen av de kontrollörsorganisationer som utför verifieringsarbetet i det nationella systemet verifiera att hållbarhetskriterierna för koldioxidsnåla bränslen är uppfyllda. Om kontrollörerna i fortsättningen vill verifiera också hållbarhetssystem som gäller koldioxidsnåla bränslen, ska de genom att söka ändring hos Energimyndigheten uppdatera sitt beslut om godkännande så att det gäller också koldioxidsnåla bränslen.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 5 augusti 2026.

De föreslagna ändringarna hänför sig till det nationella genomförandet av gasmarknadsdirektivet. Bestämmelserna i förslaget ska således sättas i kraft inom den tidsfrist som anges i direktivet, dvs. senast den 5 augusti 2026.

10 Verkställighet och uppföljning

Konsekvenserna av verkställandet av lagförslagen följs upp vid arbets- och näringsministeriet.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

11.1 Allmänt

I propositionen föreslås det att lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen ändras. Genom ändringen genomförs gasmarknadsdirektivets bestämmelser om visande av koldioxidsnäla bränslens överensstämmelse med kraven.

Grundlagsutskottet har konstaterat att det i den mån EU-lagstiftningen kräver eller möjliggör reglering på det nationella planet tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas (GrUU 6/2019 rd, GrUU 9/2019 rd, GrUU 1/2018 rd, GrUU 25/2005 rd). Utskottet har ansett att det därför finns anledning att i propositionen särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (se t.ex. GrUU 1/2018 rd, GrUU 26/2017 rd, GrUU 2/2017 rd).

Gasmarknadsdirektivet innehåller inte något nationellt handlingsutrymme när det gäller bestämmelserna om kraven på koldioxidsnäla bränslen eller visande av koldioxidsnäla bränslens överensstämmelse med kraven. Nationellt föreslås emellertid att det nationella systemet utvidgas så att det genom det blir möjligt att visa även koldioxidsnäla bränslens överensstämmelse med kraven.

Riksdagens grundlagsutskott har i ett utlåtande konstaterat att de bestämmelser i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om biodrivmedel och flytande biobränslen samt till vissa lagar som har samband med den (RP 13/2013 rd) som är betydelsefulla i konstitutionellt hänseende berörde främst det nationella systemet för kontroll. Lagförslagen gav inte anledning till konstitutionella anmärkningar (GrUU 12/2013 rd). I denna proposition föreslås inga nya uppgifter för kontrollörerna. Bortsett från de grundläggande fri- och rättigheter som gäller ansvar för miljön och egendomsskydd föreslås i hållbarhetslagen inga ändringar som skulle ge anledning att bedöma propositionens grundlagsenlighet på ett sätt som avviker från det tidigare.

11.2 Ansvar för miljön

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska enligt 2 mom. verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. I paragrafen föreskrivs således dels om det allmänna ansvar för miljön som avses i 1 mom. och fastställs dels en skyldighet för det allmänna att vidta miljöåtgärder. Bestämmelsen är avsedd att först och främst påverka lagstiftarens och andra normgivares verksamhet (GrUU 64/2022 rd och GrUU 69/2018 rd).

I fråga om hållbarhetslagen betonas vid den inbördes avvägningen av de grundläggande fri- och rättigheterna framför allt relationen mellan de grundläggande miljö rättigheterna i 20 § i grundlagen och bestämmelsen om egendomsskydd i 15 § i grundlagen. Även grundlagsutskottet har vid bedömningen av de begränsningar av egendomsskyddet som hänför sig till främjandet av miljöansvaret särskilt uppmärksammat att den inbördes relationen mellan bestämmelsen om egendomsskyddet och bestämmelsen om ansvar för miljön bygger på en avvägning (GrUU 64/2022 rd och GrUU 10/2014 rd). I sin bedömning av huruvida inskränkningar i användningsrätten till egendom är godtagbara och proportionella har grundlagsutskottet lagt särskild vikt vid de grunder som är förankrade i grundlagens 20 § (t.ex. GrUU 55/2018 rd, GrUU 10/2014 rd, GrUU 36/2013 rd och GrUU 6/2010 rd). Det faktum att behovet av att uppnå balans mellan egendomsskyddet och de grundläggande miljö rättigheterna inte har beaktats i tillräcklig grad har också kunnat bli en omständighet som inverkar på lagstiftningsordningen (se GrUU 26/2020 rd, s. 2, GrUU 69/2018 rd, s. 5).

Den föreslagna utvidgningen av hållbarhetslagens tillämpningsområde syftar till att säkerställa att de minskade växthusgasutsläppen genom användning av koldioxidsnåla bränslen uppgår till minst 70 procent och att de krav som fastställs genom den metod som anges i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 har uppfyllts. Innehållet i bestämmelserna fastställs till väsentliga delar enligt EU-lagstiftningen. Varken propositionen eller den gällande nationella lagstiftningen ställer upp särskilda nationella mål för koldioxidsnåla bränslen, och propositionen har inte heller någon inverkan på de mål som ställts upp för förnybara bränslen.

Skyldigheten att påvisa hållbarheten hos koldioxidsnåla bränslen härrör från antingen lagen om utsläppshandel eller tillståndsvillkoren i beslut om statsunderstöd. Dessutom har Försörjningsberedskapscentralen samt, under vissa förutsättningar, verksamhetsutövare rätt att påvisa hållbarheten hos koldioxidsnåla bränslen. I den föreslagna regleringen åläggs verksamhetsutövare som producerar eller använder koldioxidsnåla bränslen bevisbördan. Framläggandet av bevis för att hållbarhetskriteriet är uppfyllt är en förutsättning för att bränslet kan hänföras till kategorin koldioxidsnåla bränslen.

11.3 Egendomsskydd

Gasmarknadsdirektivet utsträcker tillämpningsområdet för lagstiftningen om hållbarhetskriterier till koldioxidsnåla bränslen. Bestämmelserna är av betydelse med tanke på egendomsskyddet, som det föreskrivs om i 15 § i grundlagen. Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Äganderätten omfattar i princip alla de rättigheter som på någon särskild grund inte hör till någon annan än till ägaren eller inte har särskilts från äganderätten. Egendomsskyddet omfattar utöver den principiella rätten för en ägare att disponera och använda sin egendom enligt eget gottfinnande också rätten att bestämma över den (GrUU 41/2006 rd, GrUU 49/2005 rd, GrUU 15/2005 rd). Om man minskar eller begränsar rättigheter som tidigare hörde till äganderätten, ingriper man därmed i egendomen, även om föremålet som utgör objektet för äganderätten i och för sig förblir orört hos innehavaren (RP 309/1993 rd, s. 66).

Lagförslaget innehåller inte direkt sådana begränsningar som inverkar på användningen av egendom. De föreskrivna hållbarhetskriterierna för koldioxidsnåla bränslen begränsar inte direkt en enskild verksamhetsutövars användning av koldioxidsnåla bränslen, även om bränslena inte skulle uppfylla de lagstadgade kraven. Vissa verksamhetsutövare kan dock orsakas ekonomiska påföljder, om det inte visas att hållbarhetskriteriet är uppfyllt. I praktiken får verksamhetsutövaren då t.ex. inte motsvarande ekonomisk nytta av bränslena som det skulle vara möjligt att få av bränsle som visats vara hållbart. Dessutom kan t.ex. verksamhetsutövare, rederier och luftfartygsoperatörer som avses i den föreslagna 34 § i lagen om utsläppshandel bli

tvungna att skaffa utsläppsrätter, om nollutsläpp från bränslena inte har visats. Bakgrunden till bestämmelserna kan anses vara en grund som är godtagbar med tanke på säkerställandet av koldioxidsnåla bränslens hållbarhet. Bestämmelserna kan dessutom anses stå i rätt proportion till målen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom gasmarknadsdirektivet innehåller bestämmelser som föreslås bli genomförda genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013) 1 och 2 §, 2 b § 1 mom., 4 § 13, 14 och 16 punkten, den finska språkdräkten i rubriken för 6 b §, 12 § 2 mom. 1 punkten, 12 § 3 mom., 16 § 1 mom., 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 31 § 1, 2 och 4 mom., 33 § 4 punkten, 34 § 1 och 4 mom., det inledande stycket i 37 a § 1 mom. samt 37 a § 3 mom.,

sådana de lyder, 1 och 2 §, 2 b § 1 mom., 4 § 13 och 14 punkten, den finska språkdräkten i rubriken för 6 b §, 12 § 2 mom. 1 punkten, 12 § 3 mom., 16 § 1 mom., 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 31 § 1 och 2 mom., 34 § 1 och 4 mom., det inledande stycket i 37 a § 1 mom. samt 37 a § 3 mom. i lag 500/2025, 4 § 16 punkten i lag 843/2024, 31 § 4 mom. i lag 604/2021 samt 33 § 4 punkten i lag 1271/2023, samt

fogas till 2 b §, sådan den lyder i lag 500/2025, nya 3 och 4 mom., till 4 §, sådan den lyder i lagarna 967/2020, 604/2021, 843/2024 och 500/2025, nya 17–19 punkter, till 5 §, sådan den lyder i lagarna 967/2020, 1272/2023 och 500/2025, ett nytt 6 mom. och till 6 §, sådan den lyder i lag 500/2025, ett nytt 6 mom., varvid det nuvarande 6 mom. blir 7 mom., som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassabränslen (*förnybara bränslen*) och på koldioxidsnåla bränslen samt om hur överensställningen med kraven ska visas.

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på förnybara bränslen i enlighet med följande lagar:

1) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionskyldighet*,

2) lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994),

3) lagen om utsläppshandel (1270/2023),

4) lagen om främjande av användningen av biobrännolja (418/2019),

5) lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Denna lag tillämpas på koldioxidsnåla bränslen i enlighet med lagen om utsläppshandel.

Denna lag tillämpas också på sådana förnybara och koldioxidsnåla bränslen vilkas användning eller produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt

statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det bestämmas närmare om hur 12–25 § i denna lag, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det investeringsprojekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Denna lag tillämpas dock inte på den i 3 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används,

1) när det gäller fasta biomassabränslen, i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 7,5 megawatt,

2) när det gäller gasformiga biomassabränslen, i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt.

Denna lag tillämpas inte heller på den i 3 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mindre än 200 kubikmeter metanekvivalenter per timme, mätt vid en temperatur på 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

2 b §

Rätt att påvisa hållbarhet

Försörjningsberedskapscentralen kan visa att de förnybara och koldioxidsnåla bränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar koldioxidsnåla bränslen och som levererar koldioxidsnåla bränslen för transportändamål eller till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet kan visa att de koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen i samma produktionsanläggning och på vilken denna lag tillämpas med stöd av 2 eller 2 b § kan visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag oberoende av till vilken sektor verksamhetsutövaren levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) *verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder råvaror, förnybara eller koldioxidsnåla bränslen eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2, 2 a eller 2 b §,

14) *hållbarhetskriterier* i 5 a § 2 mom., 6, 6 a, 7–10 och 10 a § föreskrivna krav som ställs på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen, i 6 och 6 b § föreskrivna krav som ställs på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung samt det i 6 § föreskrivna krav som ställs på koldioxidsnåla bränslen,

16) *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung* flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa,

17) *återvunna kolbaserade bränslen* flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar,

18) *koldioxidsnål vätgas* vätgas vars energiinnehåll hämtas från icke-förnybara källor och vars växthusgasutsläpp under hela livscykeln är minst 70 procent mindre i förhållande till jämförelsevärdet för de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten till förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen, nedan *kommissionens delegerade minimitröskelvärdesförordning*,

19) *koldioxidsnåla bränslen* sådana återvunna kolbaserade bränslen, sådana koldioxidsnål vätgas och sådana syntetiska gasformiga och flytande bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas, i fråga om vilka växthusgasutsläppen under hela livscykeln är minst 70 procent mindre i förhållande till jämförelsevärdet för de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten till förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som fastställs i kommissionens delegerade minimitröskelvärdesförordning.

5 §

Tillämpning av hållbarhetskriterierna

Koldioxidsnåla bränslen ska uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 6 § oberoende av om bränslet är producerat inom Europeiska unionen eller utanför den.

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från koldioxidsnåla bränslen ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

12 §

Krav som gäller verksamhetsutövares hållbarhetssystem

Utifrån verksamhetsutövares hållbarhetssystem

1) beräknas den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §, eller beräknas växthusgasutsläppen för råvarupartiet,

I verksamhetsutövers hållbarhetssystem ingår en massbalans och i den bokförs alla uppgifter om sådana partier med biodrivmedel, flytande bibränslen, biomassabränslen eller råvaror med avvikande egenskaper som kan påverka tillämpningen av hållbarhetskriterierna (*hållbarhetsegenskaper*) och som tas från eller tillförs blandningen. Med hjälp av massbalansen övervakas också sådana partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen med avvikande egenskaper som tas från eller tillförs blandningen. Vid anläggningar som använder flytande bibränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen övervakas med hjälp av massbalansen dessutom mängderna el, värme och kyla som producerats från partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, flytande bibränslen, biomassabränslen och koldioxidsnåla bränslen. I massbalansen ska hållbarhetsegenskaperna hos och mängderna av de partier som tas från eller tillförs blandningen motsvara varandra.

16 §

Hur beslut om godkännande upphör att gälla

Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av förnybara eller koldioxidsnåla bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövaren, om inte verksamhetsutövers hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 3 mom.

22 §

Verksamhetsutövers anmälningskyldighet

En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla följande omständigheter till Energimyndigheten:

4) avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövers hållbarhetssystem avsedda förnybara eller koldioxidsnåla bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §

Hållbarhetsintyg

En verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt genom ett lagakraftvunnet beslut på det sätt som anges i detta kapitel och som iakttar kraven i detta kapitel och bestämmelserna i beslutet om godkännande, får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle eller råvara som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna.

Verksamhetsutövaren får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybara och koldioxidsnåla bränslen eller råvaror som den producerat, framställt, förvärvat, importerat, frisläppt för konsumtion eller använt efter inlämnandet av en ansökan enligt 13 § eller en ändringsansökan enligt 17 §, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §

Frivilliga system

En verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med förnybara och koldioxidsnåla bränslen eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet

25 §

Bevarande av uppgifter för tillsynen

Ett hållbarhetsintyg godkänns som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar

1) det material om partier med förnybara och koldioxidsnåla bränslen och råvaror som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att partiet med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle användes eller frisläpptes för konsumtion eller från det att råvarupartiet överläts, samt

31 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med förnybara och koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår (*rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna*) och lämna rapporten till Energimyndigheten före utgången av mars månad året efter det aktuella kalenderåret.

Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om råvarorna i de partier med biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som avses i 1 mom., om mängderna biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska dessutom innehålla information om mängderna el, värme och kyla som producerats från flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen. En kopia av granskningsrapporten eller motsvarande uppgifter om granskningen ska fogas till rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Energimyndigheten ska årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biogas för varje distributör som omfattas av lagen om distributionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. Dessutom ska Energimyndigheten årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och typ av råvara när det gäller koldioxidsnåla bränslen för varje verksamhetsutövare som levererar koldioxidsnåla bränslen utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Energimyndigheten trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som myndigheten har fått vid utförande av uppdrag enligt denna lag

4) till statsbidragsmyndigheten för övervakningen av statsunderstöd som avses i 2 § 3 mom.,

34 §

Energimyndighetens inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där förnybara eller koldioxidsnåla bränslen eller råvaror produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, samt att göra inspektioner där och vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar som gäller verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller kopior av dem, material som gäller de förnybara och koldioxidsnåla bränslenas och råvarornas uppfyllande av hållbarhetskriterierna eller kopior av materialet samt annat material som ska inspekteras, om det är nödvändigt för att målen för inspektionen ska nås. Materialet ska återlämnas utan dröjsmål så snart det inte längre behövs för inspektionen.

37 a §

Införande av uppgifter i databasen

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål i den databas som inrättats av Europeiska kommissionen för att spåra biodrivmedel, flytande biobränslen, gasformiga biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen föra in uppgifter om

I syfte att föra in uppgifter i databasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara och koldioxidsnåla gasformiga bränslen ska tillhandahållas i databasen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av 34 § i lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 34 § som följer:

34 §

Påvisande av hållbarhet

Om en verksamhetsutövare i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från en anläggning uppger noll som emissionsfaktor för flytande bibränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen som använts vid förbränning i anläggningen, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013), och verksamhetsutövaren ska visa detta på det sätt som anges i den lagen.

Om ett rederi eller en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från ett fartyg eller ett luftfartyg uppger noll som emissionsfaktor för biobränslen, biogaser, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen, och rederiet eller luftfartygsoperatören ska visa detta med ett hållbarhetsintyg enligt 23 § i den lagen eller med ett sådant motsvarande intyg i enlighet med ett frivilligt system enligt 24 § i den lagen, som har utfärdats av en verksamhetsutövare som avses i 4 § 13 punkten i den lagen. Rederiet eller luftfartygsoperatören kan också visa att hållbarhetskriterierna uppfylls på det sätt som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 16 april 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Sari Multala

1.

Lag

om ändring av lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013) 1 och 2 §, 2 b § 1 mom., 4 § 13, 14 och 16 punkten, den finska språkdräkten i rubriken för 6 b §, 12 § 2 mom. 1 punkten, 12 § 3 mom., 16 § 1 mom., 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 31 § 1, 2 och 4 mom., 33 § 4 punkten, 34 § 1 och 4 mom., det inledande stycket i 37 a § 1 mom. samt 37 a § 3 mom.,

sådana de lyder, 1 och 2 §, 2 b § 1 mom., 4 § 13 och 14 punkten, den finska språkdräkten i rubriken för 6 b §, 12 § 2 mom. 1 punkten, 12 § 3 mom., 16 § 1 mom., 22 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 24 §, 25 § 1 mom. 1 punkten, 31 § 1 och 2 mom., 34 § 1 och 4 mom., det inledande stycket i 37 a § 1 mom. samt 37 a § 3 mom. i lag 500/2025, 4 § 16 punkten i lag 843/2024, 31 § 4 mom. i lag 604/2021 samt 33 § 4 punkten i lag 1271/2023, samt

fogas till 2 b §, sådan den lyder i lag 500/2025, nya 3 och 4 mom., till 4 §, sådan den lyder i lagarna 967/2020, 604/2021, 843/2024 och 500/2025, nya 17–19 punkter, till 5 §, sådan den lyder i lagarna 967/2020, 1272/2023 och 500/2025, ett nytt 6 mom. och till 6 §, sådan den lyder i lag 500/2025, ett nytt 6 mom., varvid det nuvarande 6 mom. blir 7 mom., som följer:
fogas som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (förnybara bränslen) och om hur överensstämelsen med kraven ska visas.

Denna lag innehåller bestämmelser om de krav som ska ställas på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (*förnybara bränslen*) och på *koldioxidsnäla bränslen* samt om hur överensstämelsen med kraven ska visas.

2 §

2 §

Lagens samband med annan lagstiftning

Lagens samband med annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på förnybara bränslen i enlighet med följande lagar:

1) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*,

Denna lag tillämpas på förnybara bränslen i enlighet med följande lagar:

1) lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007), nedan *lagen om distributionsskyldighet*,

Gällande lydelse

- 2) lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994),
- 3) lagen om utsläppshandel (1270/2023),
- 4) lagen om främjande av användningen av biobränslen (418/2019),
- 5) lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Denna lag tillämpas också på sådana förnybara bränslen vilkas användning och produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det bestämmas närmare om hur 12–25 § i denna lag, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det investeringsprojekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Denna lag tillämpas dock inte på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används,

1) när det gäller fasta biomassabränslen, i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 7,5 megawatt,

2) när det gäller gasformiga biomassabränslen, i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt.

Denna lag tillämpas inte heller på den i 2 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mindre än 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan,

Föreslagen lydelse

- 2) lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994),
- 3) lagen om utsläppshandel (1270/2023),
- 4) lagen om främjande av användningen av biobränslen (418/2019),
- 5) lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996).

Denna lag tillämpas på koldioxidsnäla bränslen i enlighet med lagen om utsläppshandel.

Denna lag tillämpas också på sådana förnybara och koldioxidsnäla bränslen vilkas användning eller produktion omfattas av ett investeringsprojekt för vilket statsunderstöd har beviljats enligt statsunderstödslagen (688/2001) eller någon annan lag. I beslutet om statsunderstöd kan det bestämmas närmare om hur 12–25 § i denna lag, som gäller visande av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, ska tillämpas på det investeringsprojekt som understöds och om stödmottagarens skyldighet att rapportera till den som beviljar stödet hur uppfyllandet av hållbarhetskriterierna har visats.

Denna lag tillämpas dock inte på den i 3 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används,

1) när det gäller fasta biomassabränslen, i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 7,5 megawatt,

2) när det gäller gasformiga biomassabränslen, i en anläggning som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 2 megawatt.

Denna lag tillämpas inte heller på den i 3 mom. avsedda stödmottagaren, om biomassabränslen används i en anläggning som producerar gasformiga biomassabränslen och det genomsnittliga flödet av biometan är mindre än 200 kubikmeter metanekvivalenter per timme, mätt vid en temperatur på 0 °C och ett tryck på 1 bar. Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, är flödet av biometan det tröskelvärde som avses ovan, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

Gällande lydelse

i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

2 b §

Rätt att påvisa hållbarhet

Försörjningsberedskapscentralen kan visa att de förnybara bränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och som levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet kan visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

Föreslagen lydelse

2 b §

Rätt att påvisa hållbarhet

Försörjningsberedskapscentralen kan visa att de förnybara och *koldioxidsnåla* bränslen som den skaffar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar koldioxidsnåla bränslen och som levererar koldioxidsnåla bränslen för transportändamål eller till gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggande eller informationstjänstnäringens verksamhet kan visa att de koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag.

En verksamhetsutövare som producerar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och koldioxidsnåla bränslen i samma produktionsanläggning och på vilken denna lag tillämpas med stöd av 2 eller 2 b § kan visa att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen som verksamhetsutövaren producerar uppfyller hållbarhetskriterierna enligt denna lag oberoende av till vilken sektor verksamhetsutövaren levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

Gällande lydelse

13) *verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder råvaror, förnybara bränslen eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2, 2 a eller 2 b §.

14) *hållbarhetskriterier* i 5 a § 2 mom., 6, 6 a, 7–10 och 10 a § föreskrivna krav som ställs på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen samt i 6 och 6 b § föreskrivna krav som ställs på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung,

16) *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung* flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa.

Föreslagen lydelse

13) *verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som producerar, framställer, förvärvar, importerar, frisläpper för konsumtion eller använder råvaror, förnybara eller *koldioxidsnåla bränslen* eller bränslen som innehåller sådana, eller en juridisk eller fysisk person som har den faktiska bestämmanderätten över verksamheten i fråga och på vilken lagen tillämpas enligt 2, 2 a eller 2 b §.

14) *hållbarhetskriterier* i 5 a § 2 mom., 6, 6 a, 7–10 och 10 a § föreskrivna krav som ställs på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen, i 6 och 6 b § föreskrivna krav som ställs på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung samt *det i 6 § föreskrivna krav som ställs på koldioxidsnåla bränslen*,

16) *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung* flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa,

17) *återvunna kolbaserade bränslen* flytande och gasformiga bränslen som produceras från flöden av flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning eller från gaser från avfallshantering och avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i industrianläggningar,

18) *koldioxidsnål vätgas* vätgas vars energiinnehåll hämtas från icke-förnybara källor och vars växthusgasutsläpp under hela livscykeln är minst 70 procent mindre i förhållande till jämförelsevärdet för de totala utsläppen från den fossila motsvarighet till förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

återvunna kolbaserade bränslen, nedan kommissionens delegerade minimitröskelvärdesförordning,

19) koldioxidsnäla bränslen sådana återvunna kolbaserade bränslen, sådan koldioxidsnål vätgas och sådana syntetiska gasformiga och flytande bränslen vars energiinnehåll hämtas från koldioxidsnål vätgas, i fråga om vilka växthusgasutsläppen under hela livscykeln är minst 70 procent mindre i förhållande till jämförelsevärdet för de totala utsläppen från den fossila motsvarighet till förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som fastställs i kommissionens delegerade minimitröskelvärdesförordning.

5 §

Tillämpning av hållbarhetskriterierna

5 §

Tillämpning av hållbarhetskriterierna

Koldioxidsnäla bränslen ska uppfylla hållbarhetskriterierna enligt 6 § oberoende av om bränslet är producerat inom Europeiska unionen eller utanför den.

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

6 §

Minskning av växthusgasutsläpp

Växthusgasutsläppen under hela livscykeln från koldioxidsnäla bränslen ska vara minst 70 procent mindre i förhållande till växthusgasutsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

6 b §

Övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

6 b §

Övriga krav på förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

Gällande lydelse

12 §

*Krav som gäller verksamhetsutövares
hållbarhetssystem*

Utifrån verksamhetsutövares
hållbarhetssystem

1) beräknas den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med förnybart bränsle medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §, eller beräknas växthusgasutsläppen för råvarupartiet,

I verksamhetsutövares hållbarhetssystem ingår en massbalans och i den bokförs alla uppgifter om sådana partier med biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller råvaror med avvikande egenskaper som kan påverka tillämpningen av hållbarhetskriterierna (*hållbarhetsegenskaper*) och som tas från eller tillförs blandningen. Med hjälp av massbalansen övervakas också sådana partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung med avvikande egenskaper som tas från eller tillförs blandningen. Vid anläggningar som använder flytande biobränslen, biomassabränslen eller förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung övervakas med hjälp av massbalansen dessutom mängderna el, värme och kyla som producerats från partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, flytande biobränslen och biomassabränslen. I massbalansen ska hållbarhetsegenskaperna hos och mängderna av de partier som tas från eller tillförs blandningen motsvara varandra.

16 §

Hur beslut om godkännande upphör att gälla

Hur beslut om godkännande upphör att gälla

Föreslagen lydelse

12 §

*Krav som gäller verksamhetsutövares
hållbarhetssystem*

Utifrån verksamhetsutövares
hållbarhetssystem

1) beräknas den minskning av växthusgasutsläpp som användning av partiet med förnybart *eller koldioxidsnålt bränsle* medför och visas att partiet uppfyller hållbarhetskriteriet i 6 §, eller beräknas växthusgasutsläppen för råvarupartiet,

I verksamhetsutövares hållbarhetssystem ingår en massbalans och i den bokförs alla uppgifter om sådana partier med biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen eller råvaror med avvikande egenskaper som kan påverka tillämpningen av hållbarhetskriterierna (*hållbarhetsegenskaper*) och som tas från eller tillförs blandningen. Med hjälp av massbalansen övervakas också sådana partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller *koldioxidsnåla bränslen* med avvikande egenskaper som tas från eller tillförs blandningen. Vid anläggningar som använder flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller *koldioxidsnåla bränslen* övervakas med hjälp av massbalansen dessutom mängderna el, värme och kyla som producerats från partier med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, flytande biobränslen, biomassabränslen och *koldioxidsnåla bränslen*. I massbalansen ska hållbarhetsegenskaperna hos och mängderna av de partier som tas från eller tillförs blandningen motsvara varandra.

16 §

Hur beslut om godkännande upphör att gälla

Gällande lydelse

Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av förnybara bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövarens, om inte verksamhetsutövarens hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom.

22 §

Verksamhetsutövares anmälningskyldighet

En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla följande omständigheter till Energimyndigheten:

4) avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövarens hållbarhetssystem avsedda förnybara bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §

Hållbarhetsintyg

En verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt genom ett lagakraftvunnet beslut på det sätt som anges i detta kapitel och som iakttar kraven i detta kapitel och bestämmelserna i beslutet om godkännande, får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle eller råvara som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna.

Verksamhetsutövaren får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybara och koldioxidsnåla bränslen eller råvaror som

Föreslagen lydelse

Energimyndigheten kan besluta att ett godkännande upphör att gälla, om produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av förnybara *eller koldioxidsnåla* bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana, kontinuerligt har varit avbruten i minst ett år av orsaker som beror på verksamhetsutövarens, om inte verksamhetsutövarens hållbarhetssystem fortfarande behövs med hänsyn till ett sådant beslut om statsunderstöd som avses i 2 § 3 mom.

22 §

Verksamhetsutövares anmälningskyldighet

En verksamhetsutövare ska utan dröjsmål anmäla följande omständigheter till Energimyndigheten:

4) avbrott som pågår längre än ett år i produktionen, framställningen, importen, frisläppandet för konsumtion eller användningen av i verksamhetsutövarens hållbarhetssystem avsedda förnybara *eller koldioxidsnåla* bränslen eller råvaror, eller av bränslen som innehåller sådana.

23 §

Hållbarhetsintyg

En verksamhetsutövare vars hållbarhetssystem är godkänt genom ett lagakraftvunnet beslut på det sätt som anges i detta kapitel och som iakttar kraven i detta kapitel och bestämmelserna i beslutet om godkännande, får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybart *eller koldioxidsnålt* bränsle eller råvara som bevis på att partiet uppfyller hållbarhetskriterierna.

Verksamhetsutövaren får utfärda ett hållbarhetsintyg för ett parti med förnybara *och koldioxidsnåla* bränslen eller råvaror som

Gällande lydelse

den producerat, framställt, förvärvat, importerat, frisläppt för konsumtion eller använt efter inlämnandet av en ansökan enligt 13 § eller en ändringsansökan enligt 17 §, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §

'Frivilliga system

En verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med förnybara bränslen eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet

25 §

Bevarande av uppgifter för tillsynen

Ett hållbarhetsintyg godkänns som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar

1) det material om partier med förnybara bränslen och råvaror som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att partiet med förnybart bränsle användes eller frisläpptes för konsumtion eller från det att råvarupartiet överläts, samt

31 §

Föreslagen lydelse

den producerat, framställt, förvärvat, importerat, frisläppt för konsumtion eller använt efter inlämnandet av en ansökan enligt 13 § eller en ändringsansökan enligt 17 §, om verksamhetsutövaren kan visa att den har tillämpat lämpliga förfaranden för att säkerställa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda och att partiet har redovisats i massbalansen på ett tillförlitligt sätt.

24 §

Frivilliga system

En verksamhetsutövare som är certifierad eller godkänd i enlighet med ett frivilligt nationellt eller internationellt system som Europeiska kommissionen har erkänt, får utfärda intyg över eller informera om att partier med förnybara *och koldioxidsnåla* bränslen eller råvaror uppfyller hållbarhetskriterierna enligt systemet, till den del som kommissionen har ansett att systemet

25 §

Bevarande av uppgifter för tillsynen

Ett hållbarhetsintyg godkänns som bevis på att hållbarhetskriterierna är uppfyllda, om verksamhetsutövaren bevarar

1) det material om partier med förnybara *och koldioxidsnåla* bränslen och råvaror som hänför sig till verksamhetsutövarens hållbarhetssystem samt de uppgifter som gäller utfärdade hållbarhetsintyg till dess att fem år förflutit från det att partiet med förnybart eller *koldioxidsnålt* bränsle användes eller frisläpptes för konsumtion eller från det att råvarupartiet överläts, samt

31 §

Gällande lydelse

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med förnybara bränslen som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår (*rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna*) och lämna rapporten till Energimyndigheten före utgången av mars månad året efter det aktuella kalenderåret.

Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om råvarorna i de partier med biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som avses i 1 mom., om mängderna biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska dessutom innehålla information om mängderna el, värme och kyla som producerats från flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. En kopia av granskningsrapporten eller motsvarande uppgifter om granskningen ska fogas till rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Energimyndigheten ska årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biogas för varje distributör som omfattas av lagen om distributionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Föreslagen lydelse

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska sammanställa en rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i fråga om de partier med förnybara *och koldioxidsnåla* bränslen som verksamhetsutövaren har producerat, framställt, frisläppt för konsumtion eller använt i Finland under ett kalenderår (*rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna*) och lämna rapporten till Energimyndigheten före utgången av mars månad året efter det aktuella kalenderåret.

Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska innehålla information om råvarorna i de partier med biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som avses i 1 mom., om mängderna biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung *och koldioxidsnåla* bränslen i partierna och om hur det har visats att hållbarhetskriterierna för partierna är uppfyllda. Rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ska dessutom innehålla information om mängderna el, värme och kyla som producerats från flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung *och koldioxidsnåla* bränslen. En kopia av granskningsrapporten eller motsvarande uppgifter om granskningen ska fogas till rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

Energimyndigheten ska årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och råvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biogas för varje distributör som omfattas av lagen om distributionsskyldighet utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna. *Dessutom ska Energimyndigheten årligen på sin webbplats publicera information om geografiskt ursprung och typ av råvara när det gäller koldioxidsnåla bränslen för varje*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

verksamhetsutövare som levererar koldioxidsnäla bränslen utifrån informationen i rapporterna om uppfyllande av hållbarhetskriterierna.

33 §

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Energimyndigheten trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som myndigheten har fått vid utförande av uppdrag enligt denna lag

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Energimyndigheten trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som myndigheten har fått vid utförande av uppdrag enligt denna lag

4) till statsbidragsmyndigheten för övervakningen av statsunderstöd som avses i 2 § 2 mom.,

4) till statsbidragsmyndigheten för övervakningen av statsunderstöd som avses i 2 § 3 mom.,

34 §

34 §

Energimyndighetens inspektionsrätt

Energimyndighetens inspektionsrätt

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där förnybara bränslen eller råvaror produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, samt att göra inspektioner där och vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden som verksamhetsutövaren besitter eller där förnybara eller koldioxidsnäla bränslen eller råvaror produceras, framställs eller används, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, samt att göra inspektioner där och vidta andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Vid inspektionen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas. Även företrädare för andra myndigheter får vara närvarande vid inspektionen.

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar som gäller verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller kopior av dem, material som gäller de förnybara bränslenas och råvarornas uppfyllande av hållbarhetskriterierna eller kopior av materialet samt annat material som ska inspekteras, om det är nödvändigt för att målen för inspektionen ska nås. Materialet ska

Vid en inspektion har Energimyndigheten rätt att omhänderta handlingar som gäller verksamhetsutövarens hållbarhetssystem eller kopior av dem, material som gäller de förnybara och koldioxidsnäla bränslenas och råvarornas uppfyllande av hållbarhetskriterierna eller kopior av materialet samt annat material som ska inspekteras, om det är nödvändigt för att

Gällande lydelse

återlämnas utan dröjsmål så snart det inte längre behövs för inspektionen

37 a §

Införande av uppgifter i databasen

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål i den databas som inrättats av kommissionen för att spåra biodrivmedel, flytande biobränslen, gasformiga biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung föra in uppgifter om

Denna lag träder i kraft den 20 .

I syfte att föra in uppgifter i databasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara gasformiga bränslen ska tillhandahållas i databasen.

Föreslagen lydelse

målen för inspektionen ska nås. Materialet ska återlämnas utan dröjsmål så snart det inte längre behövs för inspektionen.

37 a §

Införande av uppgifter i databasen

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål i den databas som inrättats av Europeiska kommissionen för att spåra biodrivmedel, flytande biobränslen, gasformiga biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung *och koldioxidsnäla* bränslen föra in uppgifter om

I syfte att föra in uppgifter i databasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara *och koldioxidsnäla* gasformiga bränslen ska tillhandahållas i databasen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 34 § i lagen om utsläppshandel

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om utsläppshandel (1270/2023) 34 § som följer:

Påvisande av hållbarhet

Om en verksamhetsutövare i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från en anläggning uppger noll som emissionsfaktor för flytande biobränslen eller biomassabränslen som använts vid förbränning i anläggningen, ska de flytande biobränslena och biomassabränslena uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen (393/2013), och verksamhetsutövaren ska visa detta på det sätt som anges i den lagen. Med flytande biobränslen och biomassabränslen ska avses flytande biobränslen och biomassabränslen enligt den lagen.

Om ett rederi eller en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från ett fartyg eller ett luftfartyg uppger noll som emissionsfaktor för biobränslen eller biogaser som förbrukats i fartyget eller luftfartyget, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen, och rederiet eller luftfartygsoperatören ska visa detta i enlighet med den lagen.

Om en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport uppger noll som emissionsfaktor för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som framställs med användning av väte från förnybara källor, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i lagen om biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen och luftfartygsoperatören ska visa detta i enlighet med den lagen.

Påvisande av hållbarhet

Om en verksamhetsutövare i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från en anläggning uppger noll som emissionsfaktor för flytande biobränslen, biomassabränslen, *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla* bränslen som använts vid förbränning i anläggningen, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna i *lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen* (393/2013), och verksamhetsutövaren ska visa detta på det sätt som anges i den lagen.

Om ett rederi eller en luftfartygsoperatör i sin utsläppsrapport vid beräkningen av de sammanlagda utsläppen från ett fartyg eller ett luftfartyg uppger noll som emissionsfaktor för biobränslen, biogaser, *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen*, ska dessa bränslen uppfylla hållbarhetskriterierna *i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen, och rederiet eller luftfartygsoperatören ska visa detta med ett hållbarhetsintyg enligt 23 § i den lagen eller med ett sådant motsvarande intyg i enlighet med ett frivilligt system enligt 24 § i den lagen, som har utfärdats av en verksamhetsutövare som avses i 4 § 13 punkten i den lagen. Rederiet eller luftfartygsoperatören kan också visa att hållbarhetskriterierna uppfylls på det sätt som avses i 1 mom.*

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (6/2021) 3 § 3 mom., 4 § 4, 5 och 8 punkten, 5 § 3 och 4 punkten, 6 §, 7 § 1 punkten och 8 §, sådana de lyder i förordning 821/2025, och
fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i förordning 821/2025, ett nytt 4 mom. och till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i förordning 821/2025, en ny 5 punkt som följer:

3 §

Beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp

På beräkningen av växthusgaspåverkan av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbaserade bränslen tillämpas bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.

På beräkningen av växthusgaspåverkan av andra koldioxidsnåla bränslen än återvunna kolbaserade bränslen tillämpas bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/2359 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 vad gäller specificering av en metod för bedömning av minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnåla bränslen.

4 §

Hållbarhetsintygets innehåll

Ett hållbarhetsintyg som utfärdas av en verksamhetsutövare ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

4) identifieringsuppgifter för partiet med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle eller råvara,
5) det förnybara eller koldioxidsnåla bränslets namn och mängd eller, om endast råvaran omfattas av intyget, råvarans namn och mängd,

8) minskningen av växthusgasutsläppen från ett parti med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle, eller växthusgasutsläppen från en råvara, om minskning av växthusgasutsläpp eller beräkning av växthusgasutsläpp tillämpas på partiet med bränsle eller på råvaran i fråga,

5 §

Rapport om uppfyllande av hållbarhetskriterierna

Verksamhetsutövaren ska i rapporten om uppfyllande av hållbarhetskriterierna ange

- 3) minskningen av växthusgasutsläppen från ett parti med förnybart eller koldioxidsnålt bränsle, om minskning av växthusgasutsläpp tillämpas på partiet med bränsle eller på råvaran,
- 4) de råvaror som har klassificerats som avfall, restprodukt, cellulosa från icke-livsmedel eller material som innehåller både cellulosa och lignin; dessutom ska verksamhetsutövaren specificera vilket beslut av Energimyndigheten klassificeringen grundar sig på,
- 5) ursprungslandet och typen av råvara för ett parti med koldioxidsnål vätgas eller koldioxidsnålt bränsle.

6 §

Massbalans

Fastställandet av den el, värme eller kyla som producerats med flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen och som används i massbalansen ska grunda sig på de energiinnehåll som beräknats utifrån bränslets värmevärden och på de mängder producerade energislutprodukter som fås genom tillförlitliga mätningar eller någon annan metod som anses tillförlitlig.

Om ett råvaruparti bearbetas ska informationen om dess hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas och tilldelas produkterna enligt följande:

- 1) om bearbetningen av ett råvaruparti ger upphov till endast en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen, ska partiets storlek och de till partiet hörande kvantiteterna av hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas genom tillämpning av en omräkningsfaktor, som utgör förhållandet mellan massan av den produkt som är avsedd för sådan framställning och massan av den råvara som kommer in i processen,
- 2) om bearbetningen av ett råvaruparti ger upphov till mer än en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller koldioxidsnåla bränslen, ska för varje produkt en separat omräkningsfaktor tillämpas och en separat massbalans användas.

7 §

Anmälningsskyldighet

Varaktiga förändringar som verksamhetsutövaren utan dröjsmål ska anmäla till Energimyndigheten är

- 1) införandet av nya råvaror samt förnybara och koldioxidsnåla bränslen i hållbarhetssystemet,
-

8 §

Kontrollörens kompetensområde

Kontrollörens obligatoriska kompetensområde omfattar metoderna för hantering av massbalansen och försörjningskedjan. Kontrollörens frivilliga behörighetsområden omfattar beräkning av minskningen av växthusgasutsläpp, skogsbiomassa, biomassa från jordbruket,

råvaror bestående av avfall och restprodukter, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung samt koldioxidsnåla bränslen.

Denna förordning träder i kraft den 20 .